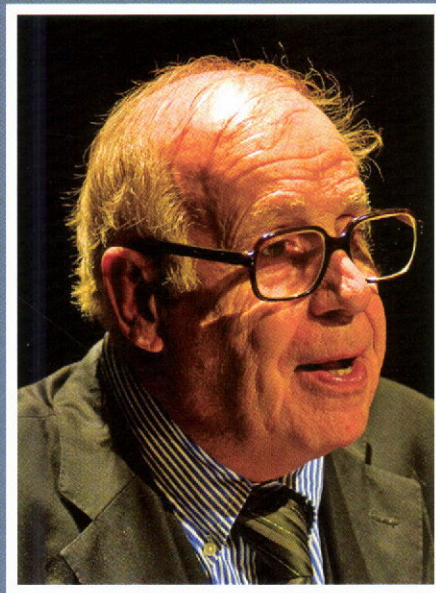

GLOBAL Pazarcık

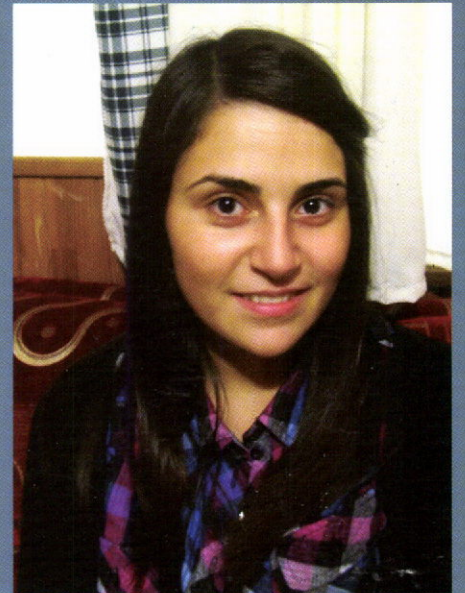
BAĞIMSIZ EKONOMİ TOPLUM TARİH VE KÜLTÜR DERGİSİ MART 2011 · SAYI 7

Xace Zinki

Jean Ziegler

Mayre Ünlübayır

Ekmek
bizim işimiz...

16 yıllık tecrübeyle

Rodi Lebensmittel und Backwaren GmbH
Waterloohain 7 | 22769 Hamburg
Tel.: 040 49 22 20 06 | Fax: 040 43 35 83

GLOBAL Pazarcık

BAĞIMSIZ EKONOMİ TOPLUM
TARİH VE KÜLTÜR DERGİSİ

Sahibi

Halil İvecan

Yayın Yönetmeni

F. Ali Ünlübayır

Sorumlu Müdür

Veli İvecan

Yazı Kurulu

Özlem Buğday

Ali Ördek

F. Ali Ünlübayır

Layout

Mehmet Celal

Yönetim Adresi

Global Pazarcık Dergisi

Bunsenstr. 3

51145 Köln

E-Mail

pazarcik@gmx.de

Bankverbindung

Sparkasse KölnBonn

Konto-Nr. 1900351907

BLZ 37050198

Global Pazarcık Dergisi
derneklerimizin ortak projesidir.

PAZDER
PAKBİR
PAKMER

Maraş alnındaki lekeyi silebilecek mi?

Mehmet Karahan

Tarihe Maraş Katliamı olarak geçen tüyler ürpertici, sınırsız ve dizginsiz vahşetin üzerinden 32 yıl geçti. 32 yıl boyunca insanlar sustular ve sadece acılarıyla yaşadılar. İlk defa bu yıl, Alevi kuruluşları, katliam kurbanlarını anmak ve onları unutmadıklarını ifade etmek için, Maraş'ta yasal-demokratik bir toplantı düzenlediler.

Özürle ve destekle karşılanacakları yerde, yeni bir saldırıya maruz kaldılar. O kadar ki, basın açıklamalarını dahi Gaziantep'te yapmak zorunda kaldılar.

Bunu nasıl okumak gerekir? Bundan nasıl bir mesaj çıkarmak gerekir? Maraş'ın 32 yıl aradan sonra bile, kendi kıyıcı karanlığında kaldığını mı? Katliamın altyapısının halen canlı ve diri olduğunu mu? Katliamcı zihniyetin çoğunluğun umurunda olmadığını mı?

Peki, bu saldırganlıktan rahatsızlık duyanlar ne yapıyorlar? Evet, Aleviler büyük ölçüde Maraş'ı terk ettiler. Geleceklerini de esas olarak artık başka topraklarda arıyorlar. Ama insanların acılarını dile getirmesine dahi bu kadar tahammülsüzlük, bu kadar gözü dönmüş saldırganlık, sadece Alevilerin sorunu mudur?

Aklı başında Sünni çoğunluk, demokratik örgütler, partiler, meslek kuruluşları, aydınlar bundan kendilerine hiç mi vazife çıkarmıyorlar? Maraş'ın alnına kazınmış bu kara lekeyi temizlemek, Alevilerden önce onların görevi değil mi? Onlarca yıldır vicdanları kanatan bu onulmaz yaraya karşı haykırmak, en başta Sünni aydınlar için bir vebibe değil mi? Bu ortamdan dehşete kapılması gerekenler, Alevilerden önce bütün kurumlarıyla şehir yönetimi değil mi?

Her yıl Elif Ananın ölüm yıldönümünde il yönetiminin ileri gelenleri, Validen Emniyet

Müdürüne, Jandarma Komutanından Müftüye kadar geniş bir kadro ile Elif Ananın türbesine geliyorlar. Elif Ananın felsefesine övgüler diziyorlar. Farklı kültürler, farklı inançlar arasındaki barış ve kardeşliğe vurgu yapıyorlar.

Şimdi bu son saldırı, bütün bu barış ve kardeşlik vurgularını boşa çıkarmıyor mu? Bu çabaların inandırıcılığını ortadan kaldırmıyor mu? Alevilerden önce başkalarına bir şeyler anlatmak gerektiğini ortaya koymuyor mu?

Hiç kimse bunu sadece küçük bir gurubun saldırısı olarak değerlendiremez. Öyleyse bu guruplar bu cesareti nerden alıyorlar?

Öyleyse 32 yıldır gözü dönmüş bir saldırganlığı halen canlı tutan bu kıyıcı zihniyete karşı ne yaptınız diye sormak, demokratik kamuoyunun hakkı değil mi?

Farz edelim ki olup bitenler önceden tahmin edilemedi. Sorunun vahameti anlaşılamadı. Öyleyse 2011 yılında Maraş, tarihi bir sınavla karşı karşıyadır. 33 yıl aradan sonra katliama karşı nasıl bir reaksiyon verecek? Vicdanların üzerinde kara bir leke gibi duran katliamın izlerini silmeye mi çalışacak, yoksa var olan kıyıcı zihniyete boyun eğip sessiz mi kalacak?

Katliamı kinayıp demokratik bir tepki gösterdiği takdirde vicdanları rahatlatacak ve geçmişteki yaraların sarılmasına katkıda bulunmuş olacaktır.

Bunu yapmadığı takdirde ise vicdanları kanatmaya devam etmiş olacak, bu kirli geçmiş ve imajıyla baş başa kalacaktır. Alnındaki lekeyle yaşamak zorunda kalacaktır.

Üç Meyrik Bir Tarih

Siyasal tarihi anlatmak nispeten kolaydır. Buna karşılık sosyal tarihi anlatmak bir hayli zordur. Birincisinde olaylara dayanarak yol alabilirsiniz. Sosyal tarih ise gelişmeler üzerine kuruludur. Tam olarak nerde başlayıp nerde bittiğini tespit edemezsiniz.

Tabii bizim sosyal tarih yazmak diye bir iddiamız yok. Birbirinden ayrı üç dönemi, bu dönemlere simge olmuş aynı isim üzerinden anlatmak istiyoruz. Böylece belki sosyal tarihimize de ışık tutmuş olacağız. Nerden nereye geldiğimizi, nasıl bir toplumsal dönüşüm süreci geçirdiğimizi anlamaya ve anlatmaya çalışacağız.

1. Meyrik

60'lı yılların sonuna doğru plak dönemi kapandı. Revaçta olan yeni müzik aleti teypti. Türküleri artık öyle tek tek dinlemek gerekmiyordu. Her bir kasete beş-on türkü kaydedebiliyordunuz. Sonra da onları dinleyebiliyordunuz. Hazır olanları da satılıyordu. Ancak henüz köylerde elektrik yoktu. Pille çalıştırmak zorundaydınız. Teyp ise pilleri çabuk tüketiyordu.

İşte bu sıralarda Kürtçe bir türkü, Pazarcık ovasına ateşten bir gülle gibi düştü. Duyan herkes vurulmuşa dönüyordu. Dinleyen herkes bir daha bir daha dinlemek istiyordu. Ve o bir dahaların sonu gelmiyordu. Uzun kış gecelerinde sabaha kadar çalınıyordu.

Türkünün adı Meyrik'di. Meyrik adında genç bir gelinin ölümü üzerine yakılmış bir ağıt biçimindeydi. Ama öyle bir içerik ve öyle bir ritimle söyleniyordu ki, dinleyenleri mest ediyordu. Belki yoksulluktan, belki yalnızlıktan; Meyrik dağ başında yaylada verem olmuş ve Maraş'ta hastanede ölmüştü.

Meyrik türküsü tam bir Pazarcık klasiğidir. 40 yılı aşkın bir zamandır, tahtını koruyan eşsiz değerinde bir kültür mirasıdır. Hiçbir türkü toplum nezdinde onun gücüne ulaşamamıştır. Hiçbir türkü onun kadar gönüllerde yer edinememiştir. Hiçbir beste onun verdiği tadı verememiştir.

Meyrik bir dönemin simgesidir. Yoksulluğumuzu, yalnızlığımızı ifade eder. Çaresizliğimizi ifade eder.

Bu yokluk ve yoksunluk içinde dağılan hülyalarımızı ifade eder. Yarım kalmış hayallerimizi ifade eder. Yaşanmamış aşkların yarattığı hüznü ve kederi ifade eder. Yüreğimize oturması bundandır. İçimizi kanatması bundandır. Bizi bizden alıp götürmesi bundandır.

2. Meyrik

80'li yılların sonunda yine karşımıza simge olmuş bir Meyrik çıkmaktadır. Maraş katliamının yaraları henüz tazedir. Üstüne üstlük memlekette faşist rüzgarlar esmektedir. Bir taraftan can güvenliği endişesiyle, bir taraftan daha iyi bir hayat umuduyla insanlar kabileler halinde varını yoğunu satarak Avrupa'ya gitmektedirler. Köyler hızla boşalmaktadır. Her gencin hül-yası soluğu Avrupa'da almak biçimindedir.

Avrupa'ya göç artık toplumsal bir fenomen halini almıştır. Gidemeyenler komplekse kapılmaktadır.

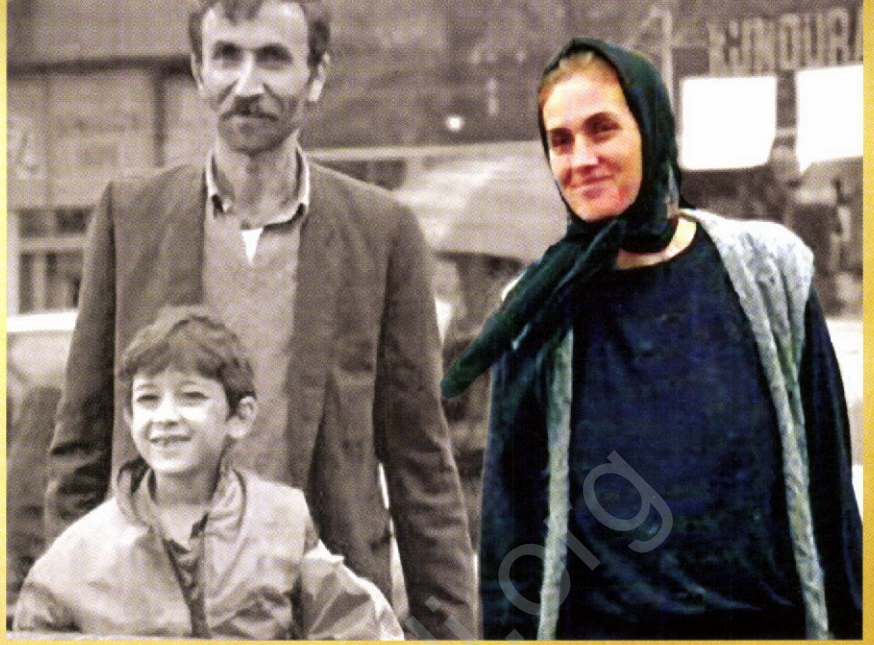
Halkaçayır (Sofan) köyünden Meyrik ve kocası da hazırlık yapmaktadırlar. Şebeke-nin parası temin edilir. Ali Kutte'ye gidilir, kurban kesilir. Yola çıkmaya hazırdırlar.

Çok çocuklu bir ailedirler. Hepsinin bir-den gitmesi güvenlik açısından sakıncalıdır. Sonuçta yasadışı yollarla kaçak olarak gitmektedirler. Maddi olarak da tüm aile-nin masrafını karşılamak imkansızdır. Şe-bekeler kişi başına binlerce mark almaktadırlar. Gidecekler yerleşecekler, geride kalanları sonra yanlarına alacaklardır.

Ancak en küçük çocuğu kimseye bırakamazlar. Hem bırakacakları kimse yoktur. Hem de anne yüreği dayanmamaktadır. Çaresiz onu da yanlarına alırlar. Önce otobüsle İstanbul'a oradan bir tır kamyonunun kasasında Milano'ya varırlar. Oradan da Alp dağları üzerinden yürüyerek İsviçre'ye gireceklerdir. Hava soğuk ve dağlar karla kaplıdır. Yürüdükçe ağırlaşırırlar. Çocuğunu taşımak için aylardır özene bezene seçtiği hediyelerle doldurdukları bavullarını uçurumdan aşağıya atmak zorunda kalırlar.

Gece yarısı İsviçre'de sınır şehrine girecekleri sırada polis köpeğine yakalanırlar. Kar içindeki o kovalamaca içinde çocuğun donmuş bedeni babasının elinde kalır.

Gencecik beden orda kalır ama anne Meyrik'in çığlığı bütün Alplere ve oradan da Avrupa'ya yayılır. Ve o çığlık İsviçreli yönetmen Xallier'in elinde Avrupa'yı sarsan bir filme dönüşür. Film büyük yankı uyandırır. İltica politikalarının acımasızlığını gözler önüne serer. Hükümetleri politika değişikliğine zorlar.

3. Meyrik

Birinci Meyrik dönemi, Pazarcıkların Bayla ile ova arasında gidip geldikleri dönemdir. Yoksulluk ve gerilik dönemidir.

İkinci Meyrik, Avrupa'ya göç dönemidir. Pazarcıkların kendilerine dışarda gelecek aradıkları dönemdir.

Üçüncü Meyrik dönemi, Pazarcıkların artık Avrupa'da yerleşmiş olduğu, kendi sosyal ve ekonomik düzenlerini kurdukları dönemdir. Bu dönemi de yine bir Meyrik üzerinden anlatacağız.

Mayre Ünlübayır, işçi çocuğu bir babanın ve ithal gelin bir annenin kızı olarak Paris'te dünyaya geldi. Annesi, belki de terk ettiği toprakları ve aile geçmişini unutmamış olmak duygusuyla, ona büyük nenesinin adını koydu. Mayre, isminden de aldığı güçle Ünlübayır ailesinin sevgilisi olarak büyüdü. İki erkek kardeşe karşılık tek kız olması itibarıyla de aile içinde hep özel bir yere sahip oldu.

Meyrik şimdi Paris'te tarihin önde gelen bilim kadınlarından birisinin adını taşıyan Marie Curie Üniversitesi'nde biyoloji ve genetik okuyor.

İşte size üç Meyrik ve üç ayrı dönem! Son elli yılımızın resmini çiziyorlar!

İnsana tapan bir inancın çocuklarıyız

■
Pazarcık Kültür Merkezi tarafından Köln'de düzenlenen **Elif Ana Kültür Gecesi**, beklentilerin üzerinde bir katılımı gerçekte. Çok sayıda Pazarcıklının katıldığı gecede, oldukça sıcak bir atmosfer oluştu. Sadece Pazarcıklı sanatçıların sahne aldığı etkinlikte, Pazarcık Belediye Başkanı Kamil Dalkara, Narlı Belediye Başkanı Metin Ergücen, işadamı Aziz Yüzer ile birlikte, yayın yönetmenimiz Ali Ünlübayır da bir konuşma yaptı. Yan tarafta bu konuşmayı yayınlıyoruz.

Sayın Kamil Dalkara
Sayın Metin Ergücen
Sayın Aziz Yüzer
Değerli misafirler
Sevgili Pazarcıklılar

Hepinizi en içten duygularıyla selamlıyorum. Bu akşam güzel bir akşam. Elif Ana Kültür Gecesi'nde hep birlikteyiz. Ortak duygular içerisindeyiz. Ben şahsen bugün burada, yıllardır görmediğim dostlarımı gördüm. Sanıyorum ki sizin için de öyledir. Onun için bu geceye vesile olan, katkıda bulunan, emek veren tüm arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Kültür, günlük hayatta hep sanatla birlikte anılıyor. Kültür denince daha çok akla sanat, edebiyat veya folklor geliyor. Oysa

kültür sadece folklor, sadece folklor elbiselerinin rengi demek değildir. O bu kadar dar bir alana hapsedilemez.

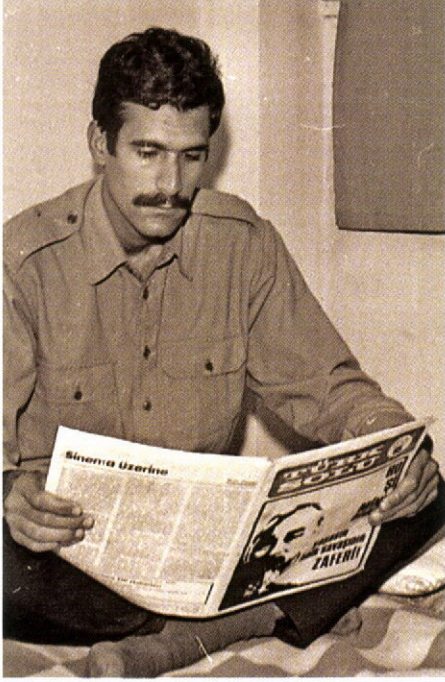
Kültür, bence hayata ait bütün değerlerin toplamı demektir. Mesela sofraya nasıl oturduğunuz bir kültürdür. Çocuğunuzla nasıl konuştuğunuz bir kültürdür. Nasıl misafir ağırladığınız bir kültürdür.

Bu nedenle de insanın kendi kültürüne sahip çıkması, kendi geçmişine sahip çıkması demektir. İnsanın kendi kültürüne sahip çıkması, kendi değerlerine sahip çıkması demektir.

İnanç da kültürün çok önemli bir halkasıdır. Hatta kültürün ana eksenidir. Belirleyici bir öğedir. Çünkü inanç, insanın hayat karşısındaki duruşu demektir. İnsanın hayata biçtiği mana demektir.

Bizim inancımız ise insan merkezli bir inançtır. Bizim inancımızın temel prensibi şudur: İnsan eksik bir tanrı, tanrı mükemmel bir insandır. Yani biz, insana tapan bir inancın çocuklarıyız. Bize göre tanrı ile insan birbirine uzak değildir. Birbirine uzak durmazlar.

Onun içindir ki, biz, hangi milletten olursa olsun, hangi coğrafyadan gelirse gelsin, insana önem veren bütün insanlarla, insanlığa kıymet biçen bütün ideolojilerle akrabayız.

Onun içindir ki, Türk halkının onur abidesi Deniz Gezmiş'le bizim mezhebimiz aynıdır.

Onun için, Kürt halkının güneş yüzlü çocuğu Mazlum Doğan'la bizim meşrebimiz aynıdır.

Onun için, bir zamanlar alınıdaki yıldızdan bütün dünyaya ışık saçmış olan Che Guevara ile bizim vicdanımız aynıdır.

Onun için, insana ve insan hayatına verdiği değerden ötürü Nobel Ödülü almış olan Tibet'in ruhani lideri buddist Dalai Lama ile bizim dünya görüşümüz aynıdır.

Onun için, biz sol ideoloji ile olan yakınlığımızı gizlemiyoruz. Çünkü sağ ne kadar ileri olursa olsun, ne kadar dönüşümcü olursa olsun, sonuçta bireycidir. Kendi çıkarları gerektiğinde başkalarını çiğnemekten kaçınmaz.

Sol ise toplumdur, insanı öne alan bir ideolojidir. Bu nedenle de bizim sol ile kopmaz bir bağımız vardır ve bu, bizim felsefemizden ve kültürel mirasımızdan kay-

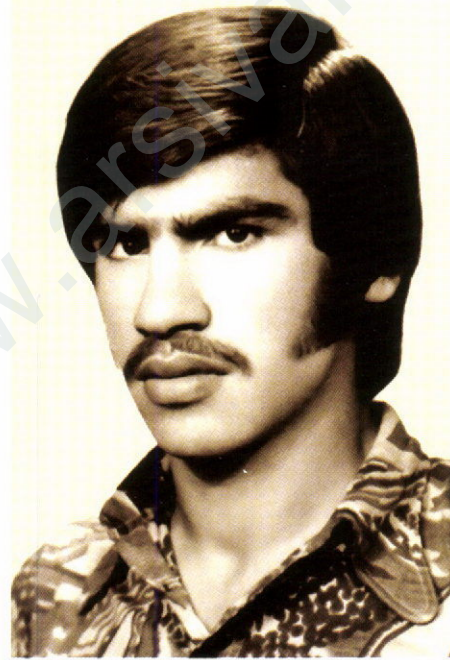
naklanmaktadır.

Bakınız! Bir referandum süreci yaşadık. Bize bir demokrasi şölenu olarak sunuldu. Öyle olması da gerekirdi. Ama referandumdan sonra bugün neyi tartışıyoruz? Başörtüsünü tartışıyoruz. Yani egemen çoğunluğun sorunlarını tartışıyoruz?

Elbette başörtüsü gibi çağdışı bir yasağı savunmamız düşünülemez. Ama, Türkiye'nin temel sorunu başörtüsü mü? Hayır! Türkiye'nin temel sorunu, gencecik bedenlerin toprağa düşmesi sorunudur. Bunun arkasındaki Kürt sorunudur. Kürt halkının temel demokratik haklarının tanınmaması sorunudur. Barışın bu topraklara egemen kılınması sorunudur.

Burada hazır sağ-sol konusuna girmişken, bir noktayı vurgulamak isterim. Biliyorsunuz, sol teorinin babası Marks'tır. Karl Marks, hem taraftarları hem de muarızları tarafından, kapitalizmin en büyük eleştirmeni olarak kabul edilmektedir.

Marks'ın kapitalizme yönelik en büyük eleştirisi, yaygın kanaatin aksine eşitsizlikle ilgili değildir. Sosyal adaletsizliklerle ilgili değildir.

Marks'ın temel eleştirisi üretimle ilgilidir. Üretim kapasitesiyle ilgilidir. Çünkü kapitalizmde üretim, devasa boyutlarına ve muazzam gücüne rağmen sınırlıdır. O sınıra gelince durur.

Çünkü kapitalizmde üretim kâr için yapılır. Kâr ise, üretimi, hem arttıran bir faktördür, hem de durduran bir faktördür. Kapitalizmin temel çelişkisi de zaten bura-

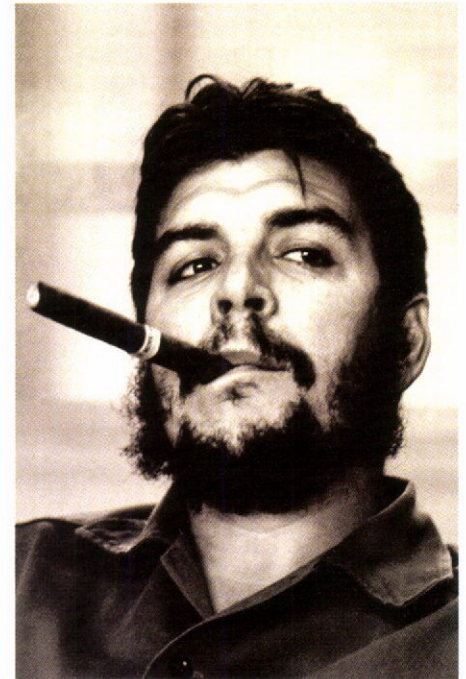
dadır. Kâr getirdiği ölçüde üretim yapılır, kâr getirmediği zaman üretim yavaşlar ve durur. İşte bizim kriz dediğimiz şey, bu durumdur. İşsizliğin, yoksulluğun, hastalıklar ve sosyal problemlerin kaynağı da bu durumdur.

Buna karşılık Marks'ın teorisini çizdiği ideal toplum, üretimin sınırsız boyutlara ulaştığı toplumdur. Çünkü Marks, herkesin bütün ihtiyaçlarının karşılandığı, yani herkesin zengin olduğu bir toplum öngörmüştür. Çünkü herkesten yeteneğine göre ve herkese ihtiyacına göre diye formüle ettiği üretim ve dağıtım modeli, ancak ölçüdeki üretim ve zenginlikle mümkün olabilir.

Bunun bizim için anlamı şudur: Sorunlarını çözecek olan Pazarcık, zengin Pazarcıktır. Kimi yönetici tayin ederseniz edin, hangi ideolojiyle hareket ederseniz edin, hangi modeli uygularsanız uygulayın; fakir Pazarcık'la hiçbir sorunu çözemezsiniz.

Dolayısıyla sola ve sol değerlere sahip çıkmak istiyorsak, kendi felsefi ve kültürel değerlerimize sahip çıkmak istiyorsak; hedefimiz, daha zengin bir Pazarcık olmalıdır, eğitim seviyesi daha yüksek bir Pazarcık olmalıdır, kültürel değerlerine daha fazla sahip çıkan bir Pazarcık olmalıdır.

Onun için daha çok pamuk üretmeliyiz.
Daha çok biber üretmeliyiz.
Daha çok mal üretmeliyiz.
Daha çok hizmet üretmeliyiz.
Daha çok fikir üretmeliyiz.
Daha çok proje üretmeliyiz.

Benim üç tane projem var. Bunları sizinle de paylaşmak istiyorum. Biliyorsunuz, iş adamlarımızın kurduğu PANİAD, uzun adıyla Pazarcık-Narlı İşadamları Derneği, Pazarcık'ta önemli bir işlev görüyor. Sadece iş adamları arasında bir bilgi ve deney alışverişi yapmakla kalmıyor, çeşitli sosyal kültürel projelere de imza atıyor. Tek festivalimiz olan Yayla Festivalini PANİAD düzenliyor. Hatırlarsanız, sevgili Kamil Dalkara'yı 2008 yılındaki ilk gecemizde PANİAD başkanı olarak karşılamıştık. Bugün onu burada belediye başkanımız olarak selamlıyoruz. Eksikleri olabilir, yanlışları olabilir. Haklı eleştirilere maruz kalıyor olabilir. Ancak PANİAD bugün Pazarcık'ta en ciddi sivil toplum kuruluşudur. Biz de yurtdışında aynı işlevi görecektir, iş adamlarımızı bir araya getirecek, iş hayatına atılacak yeni arkadaşlarımıza destek olacak bir demokratik kuruluş kurmalıyız. Birinci önerim bu.

İkinci önerim, 2011 yılında Pazarcık 21 adı altında bir konferans düzenleyelim. Burada Pazarcık 21, iki ayrı anlam ifade ediyor. Birincisi 2021 anlamında, önümüzdeki on yılı planlamak anlamındadır. 2021 yılında nasıl bir Pazarcık hayal ediyoruz? Buna bu konferansta cevap arayalım. İkinci olarak 21. yüzyıla ilişkin vizyonumuzu ortaya koyalım. 21. yüzyılın Pazarcık'ı nasıl bir Pazarcık ola-

cak? Bu konferansa başta belediye başkanlarımız olmak üzere bütün yerel yöneticilerimizi, bütün uzman ve aydınlarımızı, toplum hayatında yeri olan bütün kanaat önderlerimizi davet edelim.

Üçüncü önerim de 2012 yılı için. Bizim kültür bahçemizin, gölgesine yatıp huzur bulduğumuz iri yapraklı çınar ağacı Elif Ana ise, bize hep ballı incirler vermiş olan bereketli ağacı da Mahzuni Şerif'tir. 2002 yılında onu son yolculuğuna buradan göndermiştik. Bu toprağın en unutulmaz kültür damarlarından biri olan Mahzuni Şerif için, 2012 yılında, ölümünün 10. yılında; sadece bir gece değil, bir kültür haftası düzenlemeliyiz. Bununla da kalmamalıyız, onun adına en çorak arazilerimize bir orman dikmeliyiz. Bu ormanın hukuki ve idari hazırlığını belediyelerimiz yapsınlar. Finansmanını da biz yurtdışındaki Pazarcıklılar sağlayalım. Susuz topraklarımızı ağaçların serinliği ile buluşturalım.

Sözünü uzattığının farkındayım. Ancak adına konuştuğum Global Pazarcık dergisi için de bir iki şey söylemezsem, konuşmam eksik kalır herhalde. Sanıyorum ki adımız, esas itibarıyla karakterimizi de, yapmak istediklerimizi de, hedefimizi de iyi ifade ediyor. Bugün artık Pazarcık, bir

küçük kasabanın adı değildir. Bütün dünyaya dağılmış bir Pazarcık varlığımız var. Dergimiz bu global varlığın dergisidir. Bizim ortak malımızdır.

İkinci olarak, Global Pazarcık dergisi, dünyaya global bakan, en azından bakmaya çalışan bir dergidir. Kendisini bir bölge ile, bir çevre ile, bir inanç veya bir görüş ile sınırlamayan bir dergidir. İnsanlığın bütün ortak değerlerine sahip çıkan bir dergidir. Ayakları Pazarcık toprağına bassa da, gözleri Nemrut üzerinden bütün dünyaya, bütün insanlığa uzanan bir dergidir.

Bu duruş, esasen ilk başta ifade ettiğim felsefi ve kültürel mirasımızın da bir gereğidir. Biz bu gereği yerine getirmeye çalışıyoruz.

Son olarak, mektuplarıyla, eleştirileriyle, yazılarıyla bize umut veren değerli okuyucularımıza bu kürsüden teşekkür etmeyi borç sayıyorum. Binbir emekle dergimizi dağıtan dostlara şükranlarımızı sunuyorum. İlanlarıyla bizi cesaretlendiren arkadaşlarımıza *rama la vavi* diyorum.

Ve beni sabırla dinlediğiniz için hepinize saygı ve sevgilerimi sunuyorum. Hepimize bugün burada güzel bir akşam diliyorum. Sağolun.

22 Ekim 2010

Global Pazarcık Global işadamları

Dergimizin hazırlıklarını yaptığımız 2009 yılının Mayıs ayında masamızın üzerinde epeyce isim önerisi vardı. Bunlardan Global Pazarcık ismini amaçlarımıza daha uygun bulduk.

Çünkü her şeyden önce bütün Pazarcıklılara hitap etmek istiyorduk. Pazarcıklar ise artık global bir topluluk haline gelmişti. Başta Avrupa olmak üzere dünyanın dörtbir tarafına dağılmış durumdaydılar. Bu durumda en isabetli sıfatla Global Pazarcık demek daha uygun olacaktı.

Ancak global sıfatından kastımız sadece bir durum tespiti değildi. Global kelimesini biz esas itibariyle biz vizyon olarak düşünüyorduk. Global olan sadece Pazarcık değil, bütün dünyaydı. Ve dünya çok yönlü bir bütünleşme süreci içindeydi.

Kendimizi dar sınırlar içine kapatmamak ve bütün dünya ile ortak nefes alıp vermek istiyorduk. Olaylara dar bir pencereden değil, bütünsel bir dünyanın gözlüğüyle bakmak istiyorduk. Çağa ayak uydurmak ancak böyle mümkün olabilirdi.

Bugün keyif ve mutlulukla gözlemliyoruz ki, bu vizyonumuzu paylaşan çok sayıda ar-

kadaşımız var. Üstelik onlar sadece global düşünmekle kalmıyorlar, aynı zamanda global davranıyorlar. Zamanın ruhuna uygun bir refleksle hareket ediyorlar.

Tahir Onatca, binlerce Pazarcıklı gibi yurtdışına çok genç yaşta çıktı. Almanya'da uzunca süre oturma sorunlarını çözmek için beklemek zorunda kaldı.

Oturumunu alınca ilkin bir montaj firmasına işçi olarak girdi. Bir süre sonra bir araba alarak aynı işi kendi adına yapmaya başladı. Burada iş ve iş idaresi ile ilgili azımsanmayacak tecrübeler edindi.

Yeni alanlara yönelmek istiyordu. Aklında hep ciddi işler vardı. Fakat çoğunluğun yaptığı gibi büyük meblağlar ödeyerek ve büyük yatırımlar yaparak iş kurmak istemiyordu. Ne olursa olsun işe küçükten başlamalıydı. Basamakları birer birer çıkmalıydı.

Sonra teklif üzerine yakınlarının sahibi olduğu bir döner firmasına müşteri temsilcisi oldu. İş gereği seyahat etmeye başladı. Kimi zaman Fransa'ya kimi zaman İtalya'ya kimi zaman da İspanya'ya gidi-

yordu. Artık gastronomi piyasasını yakından tanıyordu. Piyasanın ihtiyaçlarını iyi biliyordu.

İspanya'da bir Pakistanlı ile tanıştı. Pakistanlı, bir döner dükkanları ağının sahibiydi. İkinci bir iş olarak Ketçap ve Mayonez üretimi işine girmişti. Ancak işi iyi gitmiyordu. Üretim tezgahı iyi kurulmuştu ama piyasada kendine yer edinememişti. Müşteri bulamıyordu. Adam iflasın eşiğindedi. Tahir Onatca onu iflastan kurtaracak ve düze çıkaracak bir teklifte bulundu: Ortak oldular. Ortak olur olmaz, piyasaya hızla yayıldılar. Özellikle İspanya başta olmak üzere Fransa ve İtalya piyasasında en güçlü firmalardan birisi durumuna geldiler.

Tahir Onatca bugün en güçlü iş adamlarımızdan biridir. Bu başarısında global vizyonunun, global düşünmesinin ve global davranmasının büyük rolü var.

Düşünebiliyor musunuz? Almanya'da oturuyor. Firmasını İspanya'da kuruyor. Pakistanlı bir işadamı ile ortak oluyor. Malını İtalya'dan Danimarka'ya kadar bütün Avrupa'ya satıyor.

İşte size Global Pazarcık!

Pazarcık-Hamburg Hattı

Gördüklerimiz - Duyduklarımız

Hamburg'daki okurlarımız geçtiğimiz Aralık ayında dergimiz için bir tanışma toplantısı düzenlediler.

Toplantı vesilesiyle hem eski dostlarımızı gördük, hem de yeni dostlar edindik. Verimli geçen seyahatimizde görüp duyduklarımızı siz okurlarımızla da paylaşmak istedik.

Aşağıda izlenimlerimizi bulacaksınız. Bu vesile ile bizi evinde ağırlayan ve düzenli bir mihmandarlıkla ziyaretimizi zenginleştiren Ayşe-Hasan Burgucu çiftine de teşekkür ediyoruz.

Aysel Özkan, Ayşe Burgucu

Kaybolan Kuşak...

80'li yılların ilk yarısı. Başta Almanya olmak üzere Avrupa'ya büyük bir iltica akını var. Yiğitli insan 12 Eylül faşizminin zulmünden kaçıyor. Binlerce insan canını kurtarmaya çalışıyor. Gelenlerin önemli bir bölümü aydın, okumuş-yazmış insanlar. O güne kadar daha çok işçilerden oluşan Türkiye kökenli göçmen kitlesinin dokusu değişiyor. Sol örgütlerin toplum içinde ciddi bir tabanı ve etkisi var. Cuntayı protesto eylemlerine on binlerce insan katılıyor.

Bu canlılık düşünce hayatına da yansıyor. O zamana kadar geçerli olan düşünce kalıpları değişmeye başlıyor. Almanya'daki sorunlar da gündemdeki yerini almaya başlıyor. Özellikle gençlik ve kimlik sorunları tartışma konusu oluyor. Bu ve benzeri tartışmalar büyük ilgi uyandırıyor.

Hamburg'da büyük bir toplantı düzenleniyor. Konu gençlik ve kimlik sorunları. Konuşmacı Dursun Akçam. Dursun Akçam'ın hem kendi popülaritesi var, hem de oğlu

Taner Akçam'dan ötürü Hamburg'da geniş bir çevresi var. Toplantıya gelenler onu büyük bir dikkatle dinliyorlar.

Dursun Akçam eğitimci olmasının getirdiği özel bir ilgi ile buradaki gençlerin durumunu ele alıyor. İki kültür arasında bocaladıklarını, kendi kişiliklerini bulmakta zorlandıklarını, geleceklerinin bir çeşit tehdit altında olduğunu söylüyor. Ve belki de buna dikkat çekmek ve vurgu yapmak için, 2. kuşağın kayıp bir kuşak olduğunu söylüyor. Herkes pür dikkat konuşmayı izliyor. Bunları söyleyen neticede bir aydın. Sadece bir aydın değil, konuyu mesleği itibarıyla de bilen bir eğitimci.

Derken genç bir kız ayağa kalkıyor. Dursun Akçam gibi herkesin gözünde bir otorite olan konuşmacıya itiraz ediyor. Hayır, ben kaybolmadım, buradayım diyor. Kendisini çok güzel bir Türkçe ile ve inandırıcı bir üslupla ifade ediyor. Tabii toplantının havası değişiyor. Toplantı biter bitmez Dursun Akçam soluğu genç kızın yanında

alıyor. Mutlu bir eda ve sevgi dolu gözlerle, kız sen ne yaptın, beni zorda bıraktın, ne diyeceğimi şaşırdım diyor. Adını soruyor. Cevap: Aysel Özkan. Aysel Özkan'la dergimizin Hamburg'daki tanıtım toplantısında moderatörlük yaparken tanışıyoruz.

Aysel Özkan hem kendi kültürünü iyi tanıyor hem de Alman kültürünü. Sadece tanımakla kalmamış, meslek olarak da kültür alanına yönelmiş. Sinema eğitimi almış. Birikimlerini ve hayallerini filmlere aktarmak istiyor.

Siyasetle de yakından ilgileniyor. Sükse yaratan son Hamburg seçimlerinde oy patlaması olarak nitelenen bir oranla, 12.000'den fazla oy alarak Sol Parti'den Altona Belediye Meclisi'ne seçildi.

Yani sözün kısası, kaybolmak bir tarafa, göçmenlerle ilgili, sanat kültürle ilgili hangi etkinliğe giderseniz gidin, orada Aysel Özkan'la karşılaşabilirsiniz.

Bugünleri görebilseydi, herhalde bundan en çok Dursun Akçam mutluluk duyacaktı.

İbrahim Renkliçay

Hamburg'da ciddi bir Alevi potansiyeli var. Hamburg, Avrupa'daki Alevi örgütlenmesinin ilk başladığı yerlerden. Alevi örgütlenmesine ciddi kadro ve kitle desteği sunmuş bir yer. Artık uzun yıllardır Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu'nun başında bulunan Turgut Öker, Hamburg Alevi Kültür Merkezi'nden geliyor.

Bugün de ciddi bir kitle tabanı var. Üstelik kendi içine kapanan bir kitle değil. Alman kamuoyu ve siyaset çevreleri ile canlı ve yakın ilişkileri var. Bu konumdan kaynaklanan ciddi bir siyasal ağırlıkları da var.

Hamburg Alevi Kültür Merkezi'nde dernek başkanlığı uzunca bir dönem Pazarcıklı bir arkadaşımız yapmış: İbrahim Renkliçay.

Alevi örgütlenmesine ilişkin kimi gözlemleri kaydedilmeye değer. Gözlemleri sorgulayıcı özellikler taşıyor. Bu nedenle okuyucularımızla da paylaşmak istedik.

İbrahim Renkliçay, Aleviler arasında Sünnileri taklit etmeye, onlara benzemeye çalışan ciddi bir eğilim olduğunu söylüyor. Tabii ki bunu yanlış bir eğilim olarak tarif ediyor. Bunun demokratik Alevi hareketini geriye götüreceği bir yaklaşım olduğunu düşünüyor.

Önemli bir tespit. Alevilerin farklı bir felsefeleri, farklı özellikleri ve farklı birikimleri var. Kendi ihtiyaçları doğrultusunda kendi dinamikleriyle hareket etmek yerine, başkalarını model almak, sadece onları hedeflerinden uzaklaştırır ve geriye götürür.

İbrahim Renkliçay dernek başkanlığı yaparken, Mustafa Dere de saymanlık yapmış. Burada enteresan olan, Mustafa Dere'nin Sünni olması. Sünni olduğu halde Hamburg gibi büyük bir Alevi derneğinde yöneticilik yapmaya cesaret etmiş olması. İbrahim Renkliçay, dernek başkanlığını kabul etmesi için onun yöneticiliğini şart koşmuş ve açıkça oy ve destek istemiş. Mustafa Dere birikimli, bilgili ve becerikli bir insan. Yönetime ciddi katkıları olmuş. Farklı bir kültürle de demokrasi mücadelesi verilebileceğini, topluma hizmet edilebileceğini böylesine güzel bir örnekle ortaya koymuş.

Hatice Baki

Onu ilk defa geçen yıl Şair Servet Ziya Çoraklı'nın cenaze töreninden sonra düzenlenen sohbet toplantısında görmüştük. Genç ve masum bir yüzü vardı. Büyük bir özveri ile çalışıyor, herkese yiyecek bir şeyler vermeye uğraşıyordu. Ama bunu yüzüne yayılan açık bir mutlulukla yapıyordu.

Her halinden sanki Almanya'ya yeni gelmiş, henüz oturma sorunlarıyla uğraşan ve henüz memleketten getirdiği temiz duygularını kaybetmemiş genç bir kadın izlenimi veriyordu. Halk arasındaki tabirle taze bir gelin olmalıydı.

Bu yıl dergimizin tanıtım toplantısında ikinci defa gördük. Toplantının sonunda da Kürtçe türküler söyledi. Türküler de tıpkı yüzü gibi temiz ve masumdu.

Sonra arkadaşlara sorduk. Hatice Baki olduğunu söylediler. Kendisine yakıştırdı-

ğımız yaşta çocukları varmış.

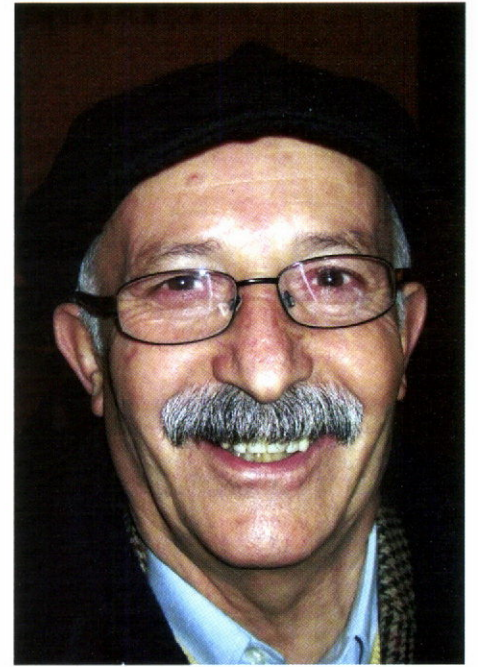
Demek ki genç kalmanın sırlarından biri de insanın duygularına sadık ve ideallerine bağlı kalmasıymış.

Oruç Yağbasan

Hamburg'da en çok tanınan Pazarcıklı kim diye sorsanız, herhalde cevap her yerde aynıdır: Oruç Yağbasan. İster sol camiaya gidin, ister Alevi cemaatine gidin, ister iş piyasasına gidin; ilk karşılaşacağınız insanlardan biri Oruç Yağbasan'dır. Aktif, canlı ve enerjik bir insandır. Öncü karakterli bir insandır. Tuttuğunu koparan cinsten devttrimci bir insandır. Toplumsal sorumluluklarını bilen, üstüne düşeni hep fazlasıyla yapan ve hep ön sıralarda yürüyen bir insandır.

Oruç Yağbasan Hamburg'da bir fenomendir. Onu anlatmak uzun bir yazının konusudur. İnşallah ileride onu da yapacağız. Biz bu defa onun yeni öğrendiğimiz bir özelliğini yazmak istiyoruz.

Oruç Yağbasan hararetle küfrediyor. Küfür deyip de geçmeyin. Tadında ve kıvamında küfretmek her babayığidin kârı de-

ğidir. Uсталık gerektirir. Kendisi de ateşli bir küfürbaz olan Ahmet Arif bunu şu dizelerle anlatır:

Bir salkım söğüde su verir gibi
Dostuna yarasını gösterir gibi
Öyle içten öyle derin
Türkü söylemek küfür etmek
Çukurova yiğidine mahsustur.

Küfürün gücünü ve kuvvetini en iyi şairler anlıyor olmalı ki, uzun yıllar Hamburg'da yaşamış olan şair Servet Ziya Çoraklı, her morali bozulduğunda Oruç Yağbasan'a gidermiş. O da geleni boş gönderen bir adam olmadığı için, yaradana sığınıp günün şartlarına göre elde avuçta ne varsa ortaya koymuş. Servet Ziya Çoraklı da memnun ve mutlu bir şekilde, gıdamı aldım deyip gidermiş. Okkasına göre de küfüre bir değer biçmiş. Bazen bir aylık gıdamı aldım, bazen de üç aylık gıdamı aldım dermiş. Nadir de olsa altı aylık gıdamı aldım, bu bana altı ay yeter dediği de olurmuş.

Oruç Yağbasan, bunları Servet Ziya Çoraklı'nın birinci ölüm yıldönümü dolayısıyla düzenlenen anma toplantısında anlattı. Ve arkasından ekledi: Fakat bir sene geçti, daha gelmedi.

Herkesi hem güldürdü hem de hüzünlendirdi.

İnci Hakbilen böyle az sayıdaki insanlardan biri. Emeği, kültürel birikimi ve yaratıcı zekası ile merdivenleri bir bir çıkan bir iş kadını. Terzilikle başladığı meslek hayatına şimdi moda tasarımcılığı ile devam ediyor.

Mezopotamya desen ve renklerinden kendisine yeni bir stil oluşturuyor. Şimdiye kadar Hamburg'da iki defile düzenlemiş. Kamuoyunun her kesiminden büyük bir destek görmüş. Bunun üzerine işyerini daha güzel bir mekana taşımış. Yeni mekanını salt bir işyeri olarak değil, okuma akşamlarından küçük konserlere kadar hizmet verecek küçük bir kültür merkezi olarak görüyor. Buna uygun bir düzenleme yapmış.

İnci Hakbilen şimdilerde hayalindeki projeyi hayata geçirmeye çalışıyor. Diyarbakır, Erbil ve İstanbul'da defileler düzenlemek istiyor. Tek sorun maddi külfet. Bu projeyi destekleyecek sponsorlar bulduğu takdirde yeni haberlerini okuyacağız demektir.

Behçet Algan

Hamburg'un en renkli simalarından birisi Kuaför Behçet Algan. Hamburg'un ilk yabancı berberi.

Hikayesi ilginç. İlk 1976 yılında Almanya'ya geliyor. Ancak rahat etmeyip kısa süre sonra geri dönüş yapıyor. Memleketinde berber dükkanı açıp mesleğine devam ediyor. Ancak aralıksız bir Milliyet okuru ve bir Abdi İpekçi hayranıdır. 1979 Şubat'ında Abdi İpekçi öldürülünce, bu memleketinde yaşanmaz deyip tekrar Almanya'ya gelmeye karar veriyor.

1982 yılında, iş sormak maksadıyla Ot-tensen semtinde bir kuaför dükkanına gi-

riyor ve iş soruyor. O zamanlar bir yabancı-nın ustalık gerektiren kuaförlük gibi bir iş yapabileceği, tasavvur dahi edilmediği için, dükkan sahibi onu tersliyor. O ise genç ve dinamik bir insan. Serde delikanlılık da var. Çukurova'nın suyunu içmiş, havasını solumuş. Almanın bu tavrını gururuna yediremiyor. Tercümanlık için yanında götürdüğü arkadaşına dönüp, sor bakalım satıyor mu burayı, para sayıp alacağım diyor.

Berberlik ve kuaförlük böyle başlıyor. İlk dükkanın sahibi oluyor. Dükkan dediysek, adı dükkan. Yoksa tam bir dernek, bir buluşma ve haberleşme merkezi.

Behçet Algan sıcakkanlı ve sosyal bir insan. Sadece mesleğiyle sınırlı kalmıyor. Yıllar içinde herkesle iyi ilişkiler kuruyor. Aktif bir yabancı oluyor. Sosyal demokrat partiden siyasete atılıyor. Belediye Meclisi üyesi seçiliyor.

Sanatçısından futbolcusuna, politikacı-sından işadamına kadar Hamburg'a kim gelmişse hepsiyle yakın bir teması ve ilişkisi olmuş. Hepsini ile çekilmiş fotoğrafları var. Dükkanın bir duvarı tamamen bu resimlerle dolu. Bir dönemin resimli romanı gibi.

Karşıladıkları arasında Bülent Ecevit de var. Bülent Ecevit 12 Eylül'den sonra kısa bir dönem Hamburg'a üniversitede ders vermek üzere gelmişti. Behçet Algan'dan öğreniyoruz ki, bu davet sadece akademik bir girişim değil, esas itibarıyla Bülent Ecevit'le bir dayanışma çabasıymış. Evren cuntası tarafından milletvekili aylığı kesildiği için Bülent Ecevit ekonomik olarak zora girmiş. Hamburg üniversitesi ona bir çeşit iş olanağı sağlamış.

İnci Hakbilen

İnsanın arzuladığı işi yapması büyük bir mutluluktur, insanı hayata bağlayan kuvvetli bir dayanaktır. Bu mutluluk herkese nasip olmaz. Her insan istediği mesleği yapamaz. İsteddiği mesleği yapan her insan da o meslekte aradığını bulamaz. Pek çok insanın öğrendiği meslekleri bırakıp başka işlere yönelmesi bundandır.

Kimi meslekler veya işler çok para getirir. Ama kimi insanı tek başına para tatmin etmez. Kimi insan gönlündeki işi yapar ama parasızdır, maddi zorluklarla başa çıkamaz ve bırakır.

Meslek hayatında en şanslı olanlar, yaptıkları işten hem para kazananlar hem de manevi olarak tatmin olanlardır.

Servet Ziya Çoraklı

Hamburg, kendine has özellikleri olan bir şehir. Demokratik gelenekleri güçlü olan bir şehir. İşçi ve emekçi sınıfların mücadelesi bakımından adını tarihe yazdırmış bir şehir. Bu yüzden de sol hareketin ve sol değerlerin öne çıktığı bir şehir.

Bütün bunlar Hamburg'u farklı kılıyor. Şehrin çok-kültürlü, enerjik ve renkli bir havası var. Bu atmosfer, göçmenlerin kendilerini rahat hissetmelerine neden oluyor. Sadece bununla da kalmıyor, Almanlarla göçmenler arasındaki ilişkileri de olumlu etkiliyor.

Türkiyeli göçmenlerin burada Alman kamuoyu ile çok iyi bir ilişkisi var. Politikadan iş hayatına, sanat-kültürden sosyal faaliyetlere kadar hayatın her alanında göçmenlerin gözle görülür bir etkisi ve ağırlığı var.

Şair Servet Ziya Çoraklı, ilk olarak Berlin'de iltica etmişti. Gurbetteki ilk yıllarını da burada geçirmişti. Ancak Hamburg'u tanıdıktan sonra kararını değiştirmiş ve buraya yerleşmişti. Kansere yenik düştüğü 2009 yılının sonuna kadar da burada yaşamıştı.

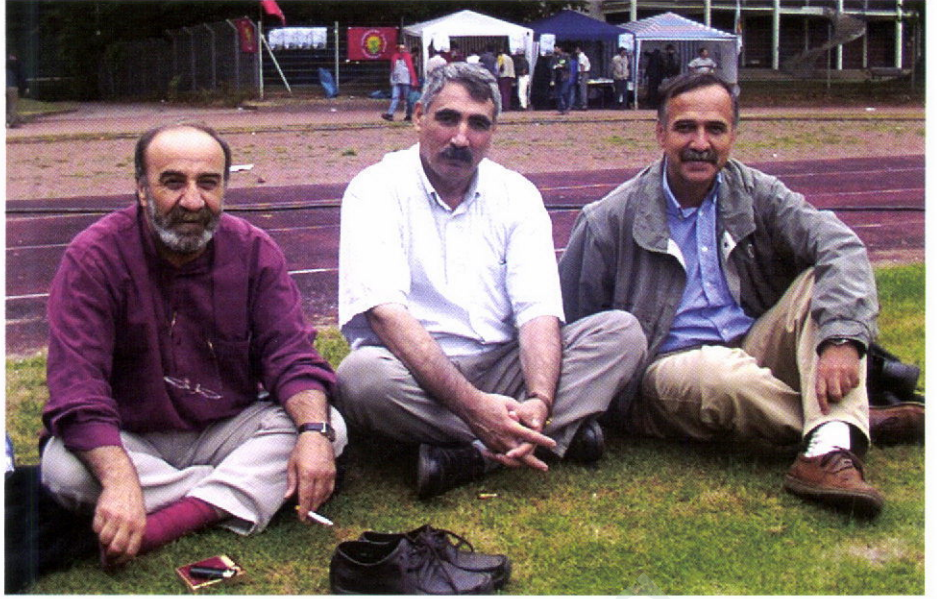
Ölümünden bir yıl sonra, onun Hamburglu dostları ve arkadaşları, aile yakınlarını da davet ederek, onun adına bir anma toplantısı düzenlediler. Onu şarkılarla, türkülerle, şiirlerle andılar. Onunla ilgili anılarını ve duygularını anlattılar. Hamburg'da toprağa verdikleri o şair, sinemacı ve devrimci insanı unutmadıklarını ortaya koydular. Böylece güzel bir vefa örneği verdiler. Evet, Hamburg aynı zamanda vefalı bir şehir.

Karabalılar Derneği

Karabali, Yozgat'ın Sorgun ilçesine bağlı bir köy. Uzun bir tarihsel geçmişi ve geniş bir kültürel birikimi olan bu köyden insanlar, Hamburg'da dernek kurmuşlar.

Eminiz ki aklınıza doğal olarak basit bir köy derneği geliyor. Ama bu öylesine bir köy derneği değil. Derneğin demokratik kamuoyunda hatırı sayılır bir ağırlığı ve yeri var. Bunun nedeni ise her şeyden önce güzel bir lokale sahip olmaları, zengin bir faaliyet sürdürmeleri, bunu kaliteli ve birikimli bir kadro ile yapmaları. Böyle yapınca da geniş bir kamuoyuna ulaşabiliyorlar.

Dikkat çeken bir çalışma, dernek bünyesinde gerçekleştirilen Edebiyat Atölyesi. Yazı ve hikaye yazmak isteyenler, burada yazı yazmanın tekniğini ve kurallarını öğ-

Servet Ziya Çoraklı, Hikmet Karahan, Hasan Burgucu

reniyorlar. Çalışmalarını birlikte değerlendiriyorlar. Görüş ve deney alışverişinde bulunuyorlar.

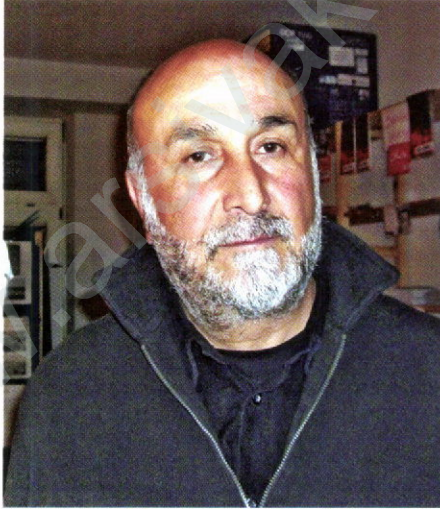
Pek çok kültür merkezinin böyle uzmanlık, özel ilgi ve entellektüel birikim gerektiren çalışma yapamaması, derneğin gücü-

"Koçgiri Türküsünü Söylüyor" adı altında düzenledikleri gece, ses veren bir katılım ve ilgiyle gerçekleşmiş.

Derneğin ayırt edici bir özelliği var. Genellikle yöre dernekleri kendi şehir, kasaba veya köyünün adı ile anılırken, Avrupa Koçgirililer Birliği, kendisini idari sınırlara hapsedmiyor. Bunun yerine geniş bir tarihsel coğrafya içinde, kendi kültürel kimliğine vurgu yapıyor. Kimlik belli olunca da daha homojen bir yapı arz ediyor ve kendi içinde daha tutarlı bir duruş sergiliyor.

Nitekim, Koçgiri Türküsünü Söylüyor sloganı, isabetli bir şekilde bu kültürel kimliğin dışavurumu olarak yansıyor.

Yani, Avrupa Koçgirililer Birliği'nden kendi sınırlarını aşan, ortak tarihe ışık tutan ve kültürel kimliğe açıklık kazandıran çalışmalar bekleyebiliriz.

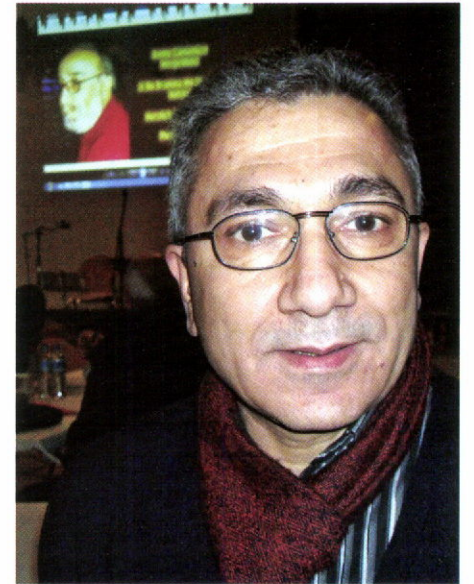
Uzun Bulut

nü ve kamuoyunun ilgisini gösteriyor.

Bir köy derneğinin bu çapta dikkat çeken bir çalışma yapması, hiç şüphesiz, sivil toplum faaliyetinin vardığı boyutları ifade ediyor. Sevindirici bu gelişme, bir o kadar da umut veriyor. Karabalili dostlarımıza bundan sonrası için de başarılar diliyoruz.

Avrupa Koçgirililer Birliği

A dından da anlaşılacağı gibi, Avrupa Koçgirililer Birliği, Avrupa çapında örgütlenen bir dernek. Ancak en güçlü olduğu yerlerden birisi Hamburg. Burada,

Rahmi Taşyapan

Buschberghof Komün Çiftliği

Hamburg, uluslararası alanda ilgi uyandıran model bir projeye ev sahipliği yapıyor: Community Supported Agriculture. Türkçe'ye, "Komün Destekli Tarım" olarak çevirebiliriz.

Amerika'da başlayan ve Japonya'da da uygulama alanı bulan projenin Avrupa'daki öncüsü Buschberghof.

Bir çiftlik var. Burada tarımsal üretim yapılıyor. Yalnız ürünü pazarda satmak zorunluluğu ve sıkıntısı yok. Çünkü ürün ve üretim süreci, daha önceden bir araya gelen insanlar tarafından tamamen dayanışma ve güvene dayalı olarak finanse ediliyor. Yani çiftlik sadece komün olarak adlandırılan bir topluluk için üretim yapıyor.

Buschberghof'ta tüketici komünü 96 aileden ve 360 kişiden oluşuyor. Bunlar, civardaki değişik merkezlerde oturuyorlar. Bellibaşlı tüm gıda ihtiyaçlarını bu çiftlikten karşıyorlar.

Soğandan havuca, maruldan domatese kadar bütün sebzeler burada yetişiyor. Ayrıca çiftlikte inek, koyun ve tavuk yetiştiriliyor. Dolayısıyla komünün hem et hem de süt ve süt ürünleri ihtiyacı karşılanmış oluyor. Et derken bunun sade et ve sucuk vs. gibi işlenmiş et ürünleri olduğunu belirtmeliyiz. Süt ürünleri de taze peynirden yoğurda kadar geniş bir yelpazeyi kapsıyor.

Ayrıca çiftlikte her türlü ekmeği yapacak bir fırın var. Yani çiftliğin bütün temel gıda maddelerini sağlayacak kapasitesi var.

Nedir bu projenin avantajları? Birincisi ürün doğrudan üreticiden tüketiciye gitmiş oluyor. Üreticilerle tüketiciler arasındaki araçlar ortadan kaldırılmış oluyor. Bu da doğal olarak fiyatları aşağıya çekiyor. Şartlara bağlı olarak gelişen fiyat dalgalanmalarından hem tüketiciyi ve hem de üreticiyi korumuş oluyor.

Belli sayıda insana iş ve geçim olanağı sağlamış oluyor. Çiftlikte usta ve yönetici çalışan kadronun dışında 11 tane zihin özürlü insan çalışıyor. Üretim dışında onlara yönelik özel bir sosyal hizmet veriliyor. Projenin sırf bu özelliğinden ötürü bile büyük değeri var. Katılımcılara, toplumun kenarına itilmiş insanlara destek olma imkanı sunuyor.

Ama projeyi çekici kılan asıl özellik, gıda güvenliği. Üretim, piyasadaki gibi kâr amaçlı yapılmadığı için, tamamen insan sağlığını gözetilen bir teknikle yapılıyor. Komünçüler ne yediklerini ve neyi ne dozda aldıklarını iyi biliyorlar. Çünkü bugün tüke-

timdeki en büyük sorun bu. Almanya, çevre koşullarına ve gıda sağlığına azami önem veren bir ülke iken, toplum bu hususta oldukça duyarlıyken, çevre politikalarının siyaset üzerinde ciddi bir ağırlığı varken; yeni yılla birlikte patlayan Dioksin skandalı, yiyecek maddelerinin her zaman güvenli olmadığını çarpıcı bir şekilde ortaya koymuş oldu. Yumurta gibi her gün her vesileyle yenen temel bir üründe bile, sınır değerinin 100 katı miktarda zehirli madde bulundu. Bunun için binlerce çiftliğin kapısına kilit vuruldu.

Almanya gibi dikkatli bir ülkede bile sağlıklı gıda ürünlerine ulaşmanın bu kadar zor olması, bu tür tarım işletmelerine olan ilgi ve ihtiyacı arttıracak demektir.

Kıscacası proje sadece sosyal içeriği itibarıyla değil, sağlıklı ve güvenilir gıda ürünleri kapasitesiyle de kayda değer bir gelecek vaat ediyor.

Hamburg öncü bir rol oynuyor.

FRISEUR SALON BEHÇET ALGAN

İmajınızı Yeniliyoruz

**BAHRENFELDER STR. 183
22765 HAMBURG - OTTENSEN
TEL. +49 40 3901414**

Sarı Gelin, Pankart Berxwedan Jiyane

12 Eylül, Pazarcık'a sabah baskınları ile geldi. Tutuklamalar, işkenceler ve ölümlerle devam etti.

Köylüler her uyandıklarında köyün etrafında askeri cemselerle karşılaşıyorlardı. Ondan sonra herkes köy meydanına toplanıyor, arama adı altında evlerin altı üstüne getiriliyor, köylüler türlü çeşitli eziyetlere maruz kalıyorlardı.

Bundan en çok da dağların eteğindeki köyler etkileniyorlardı. Doğanlılar olarak tabir edilen sıra köyler, bunların başında geliyordu. Askersiz ve işkencesiz tek bir gün geçirmiyorlardı. Zira köyün gençlerinin önemli bir bölümü dağdaydı. Askerler köyü terkedince bu defa onlar geliyorlardı.

Yakalanmaları da kolay olmuyordu. İnce düşünülmüş bir taktikleri vardı. Kim devlet ve askerle içli dışlı ise, kimin ihbar etme ihtimali varsa; kafileler halinde, aleni ve aşikar bir biçimde ona misafir oluyorlardı. Böylece onların kolunu kanadını bağlamış oluyorlardı.

Dolayısıyla yakalanmaları da güçleşiyordu. Bu durumda ailelere baskı yapmak, en geçerli yol oluyordu. Basit aile baskıları, içeri almalar, işkenceler bir tarafa; tüm Doğanlılar başka yere göç ettirilmele tehdit ediliyordu.

Tek kelimeyle kara ve karanlık günlerdi.

Bu kabus ortamında, günlerden birgün, sarı saçlı mavi gözlü genç bir kadın çıkageldi. Haber köye tez yayıldı. Bir 12 Eylül kaçça-

ğı olan Hüseyin Dertli'nin eşiymiş. Hamburg'da tanışıp evlenmişler. Kocasının memleketini ve ailesini merak edip gelmiş.

Tamamen farklı bir kadın. Tamamen farklı bir kültürden, farklı bir geçmişten geliyor. Ama dişli bir kadın olduğu belli. Kendinden emin bir havası var.

Onu hemen benimsiyorlar. Benimsemek ne kelime, el üstünde tutuyorlar. Üstelik iki canlı olduğu için el pençe duruyorlar. Aferin bizim Hüseyine! Akıllı ve becerikli adammış. Böyle gelin her aileye nasip olmaz!

El pençe duruyorlar ama bir taraftan da korkuyorlar. Bu ortamda başına birşey geleceğinden endişe ediyorlar. Ve çok geçmeden korkulan oluyor. Bir sabah erkenden herkes uykudayken yine ev basılıyor. Askerler namlularla içeri dalıyor. Kaynana-sı dışarda yalvarıp gelinine dokunmamalarını isterken, o iki canlı ağır gövdesiyle duvara tutunarak ayağa kalkıyor. Onu o yatak kıyafeti ile karşısında gören asker, önce gözlerini, arkasından da namluyu aşağıya indirmek zorunda kalıyor.

Askere dönüp komutanınz nerde diye soruyor. Asker komutanı gösteriyor. Bu arada kaynana bir çırpıda koşup kimliğini getiriyor. Gelinleri olduğunu, buralı olmadığını söylüyor. Komutan kimliğe bakıp ben de Karadenizliyim diyor. Ve birden askerlerin tutumu değişiyor.

Fakat o alttan almaya niyetli değil. Dönüp komutana böyle arama yapılır mı,

insanlar yataktayken eve girilir mi diye komutanı sorguya çekiyor. Komutan kibarlaşıp, bir sıkıntısı olursa kendisine başvurabileceğini söylüyor.

Ve onun bu korkusuz tavrı yüreklere su serpiyor. Köylüler cesaretleniyorlar.

Bu arada komşu Ayşe Teyze, oğlunun yerini söylemediği için içerdedir. Gelip rica ediyorlar. Onlarla sıkıyönetime gidiyor. Aynı komutanı bulup Ayşe Teyzeyi serbest bırakıyor.

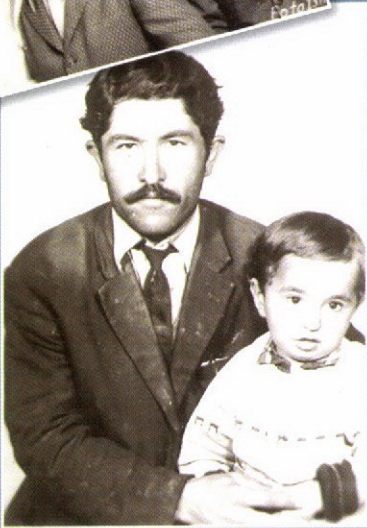
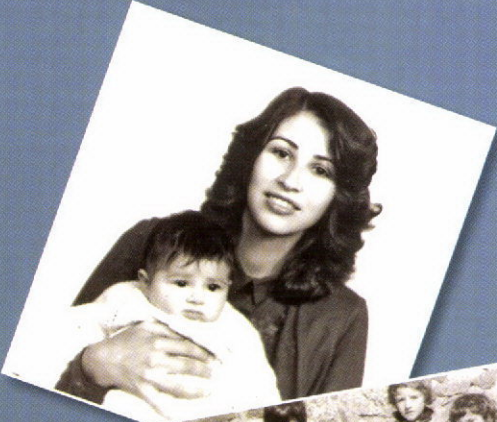
Sarı Gelin bir güven ve umut kaynağı oluyor. Ayşe Teyze ona teşekkür ediyor ve evine davet ediyor. Ona bir sırrını açmak istediğini kulağına fısıldamayı da ihmal etmiyor.

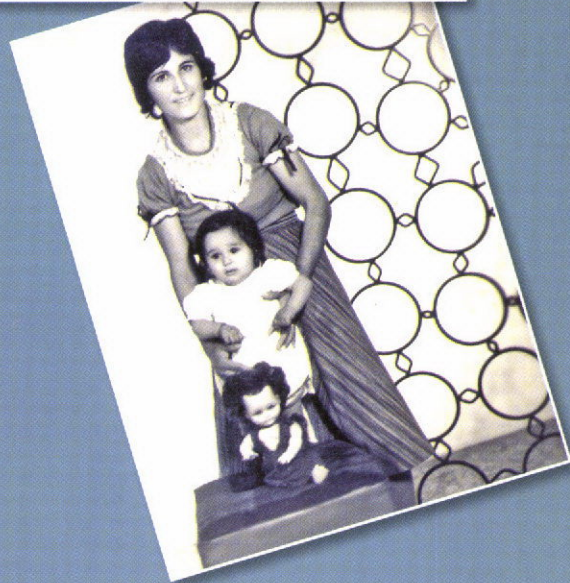
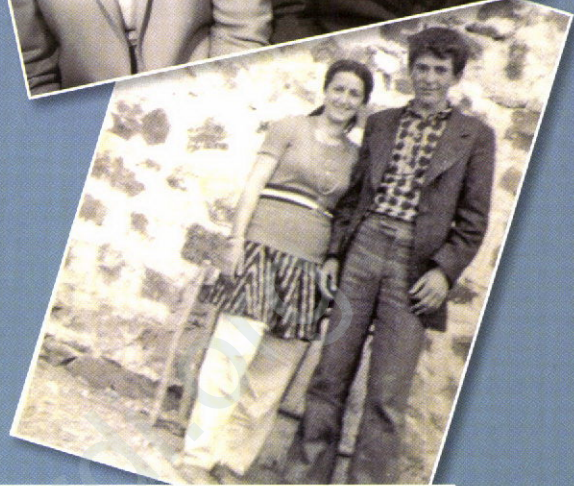
Merakla ertesi gün Ayşe Teyzeye gidiyor. Ayşe Teyzenin okuması yazması yok. Önce yükükten kalın bir yatak indiriyor. Onu kenarlarından makasla kesiyor. İçinden kocaman kalın bir bez çıkartıyor. Oğlum bunu bana teslim etti, ama kimseye gösterme dedi, nedir bu, bana söyler misin diyor.

Açıp bakıyor ki bir pankart, boya ile **Berxwedan Jiyane** (Direnmek Yaşamaktır) yazılmış. Pankartı suya atıp deterjanla temizliyorlar. Ayşe Teyze rahatlıyor. Hem oğluna ihanet etmemiş oluyor, hem de pankartı yakalatacağı endişesinden kurtulmuş oluyor.

Sarı Gelin Nebahat Dertli, yıllar sonra yazacağı ilk eserine, o günlerin anısına **pankart** adını koyacaktır.

Geçmiş zaman olur ki...

...hayali cihan değer

Prof. Dr. Jean Ziegler:

Che Guevara'nın şoförüydüm

İsviçre doğumlu Jean Ziegler, tanıtımı kolay ve kısa olacak bir insan değil. O meslek itibarıyla bir akademisyen, bir sosyoloji profesörü. Uzun yıllar İsviçre parlamentosunda milletvekilliği yapmış bir politikacı. Yine uzun yıllar Birleşmiş Milletler için açlık ve kıtlık konularında raportörlük yapmış bir uzman.

76 yaşında olan Ziegler, şu sıralar Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu'nun üyesi olarak çalışıyor. Kitolar arasında mekik dokuyor. Ne zaman emekliye ayrılacaksınız sorularına, "entelektüeller hiçbir zaman emekli olamazlar" diye cevap veriyor.

Ziegler kişilik itibarıyla de devrimci bir insan. İlk gençliğinden bu yana mevcut dünya düzenine kafa tutuyor. Zenginlerle yoksullar arasındaki adaletsizliğe karşı raporlar ve kitaplar yazıyor. Bu yüzden de güç odaklarıyla başı belaya giriyor. Yazıp çizdiklerinden ötürü davalarla uğraşmak zorunda kalıyor.

Onu sevenler çok seviyorlar ama karıştırları ondan nefret ediyorlar. O nedenle de o kimisine göre insanlığın vicdanı, ama kimisine göre de, özellikle de mevcut finans sisteminin köşe taşlarından biri olan İsviçre'ye göre bir vatan haini.

Kimisi onu iflah olmaz bir devrimci olarak nitelendiriyor. Kimisi ona yoksulların sesi, güçlülerin korkulu rüyası olarak hitap ediyor. Ama o kendisini, "ben beyaz bir zenciyim" diye tarif ediyor. Böylece hem mevcut adaletsizliğe işaret etmiş oluyor, hem de kendi tarafını belli etmiş oluyor.

Hepsinin üstünde Jean Ziegler tarihi bir kişilik. Bir dönemin bütün izlerini onun hayatında görmek mümkün. Jean Paul Sartre'dan Che Guevara'ya, Pol Pot'tan Kofi Annan'a kadar pek çok insanla yakın mesaisi olmuş bir insan.

Türkçe'ye "Batı Nefreti" olarak çevrilebilecek son kitabı Almanca'da yeni yayınlandı. Kitap vesilesiyle Die Zeit, Jean Ziegler ile her konuya giren uzun bir röportaj yaptı. Biz bu röportajın sadece bir bölümünü sizin için yayınlıyoruz. Zevkle okuyacağınıza inanıyoruz.

İsviçre'nin Almanca konuşulan kantonunda büyüdünüz, ama Hans olan adınızı bırakıp Jean adını aldınız. Kitaplarınızı bile Fransızca yazıyorsunuz. Sanki geçmişinizi unutmak istiyormuşsunuz gibi izlenim doğuyor.

Zaman bir şeyleri değiştiriyor. Ben tamamen dertsiz tasasız bir çocukluk yaşadım. Calvinist üst tabakaya mensup, burjuva bir ailenin çocuğuydum. Annem güler yüzlü, güzeller güzeli bir çiftçi kızıydı. Babam içe dönük ama dürüst, namuslu, kültürlü ve aydın bir insandı. Mahkeme başkanıydı. Biz bir villada oturuyorduk. Ben bütün gün motosikletimle etrafta fink atıyordum. Ama çevre köylerdeki çocuklar, anne babalarının yanında bir hizmetçi veya bir uşak gibi çalıştırılıyorlardı. Her Perşembe hayvan pazarı kuruluyordu. Ve o pazarda tüccarlar lokantalara oturup tika basa karnını doldururken; o yoksul çocuklar dışarıda beti benzi soluk vaziyette, soğuktan tir tir titreyerek inekleri tutuyorlardı. Bu adaletsizliği ilk gençlik yıllarımda kavramaya başladım. Ve gidip babama sordum. Dedim ki, "baba bunlar niye bu kadar fakir, biz niye bu kadar zenginiz?". Ve babam, o kalvinist adam dedi ki, "Oğlum işine bak! Dünyayın sen mi değiştireceksin?"

Ne cevap verdiniz?

Kendimi dışarıya zor attım. Daha 14 yaşındaydım. Hayattan bütün beklediğim, avukat olup çoluk çocuğa karışmak diyebile-

Jean-Paul Sartre

ceğim bir yaşta değildim.

Ve 18 yaşına gelince Paris'e kaçtınız. Önce kötü bir şey yaptım, babama hakaret ettim. Paris'te kendimi iyice koyverdim. Geceleri Les Halles'in merdivenlerine yığılıp yatıyordum. Bir süre sonra Jean Paul Sartre'in çevresinde yer alan Marksist bir öğrenci gurubuyla tanıştım. Sartre o zamanlar Les Temp Modernes-Modern Zamanlar dergisini çıkarıyordu. Mutluluğumu tarif edemem. O dergi benim için Allah'ın kelamı gibi bir şeydi ve beni kadrolarına aldılar. En genç olanları bendim. Sartre annesiyle oturuyordu. Ve ben her Çarşamba günü Rue Bonaparte'daki evlerine giderdim.

Ondan aktarabileceğiniz hatıralarınız var mı?

İnanılmaz derecede arkadaş canlısı bir insandı. Sıcak kalpli ve nüktedan bir adamdı. Çok soru sorardı ama sabırla dinlemesini de bilirdi. Düşünebiliyor musunuz, koca Sartre benim gibi bir sersemi dinliyor! Ama bazen koltuğunu çevirip, "maintenant je dois travailler-şimdi çalışmam lazım" dediği de olurdu. Yeşil dolma kalemini alıp yazmaya başlardı.

O mu sizi Marksist yaptı?

Hayır buna gerek yoktu zaten. Düşünceleirim çok netti artık. Onun etrafındaki öğrencilerle Cezayir Kurtuluş Hareketini destekliyorduk. Ben yeraltındakilere kuryelik yapıyordum. Her iki ayda bir İsviçre Elçiliğine başvurup pasaportumu kaybettim diyordum. Onlar da her defasında bana yeni bir pasaport gönderiyorlardı. Ben de eskisini yoldaşlara veriyordum. Sartre'in beni en çok etkileyen özelliği, cömertliği idi. Evinde ocağın üstündeki rafta bir vazoya vardı. Ağzına kadar para ile dolu olurdu. Herkes oradan istediğini alıp ihtiyacını karşılardı. Sartre ne yazdıysa öyle yaşadı. Bugün bile her Paris'e gittiğimde, onun mezarını ziyaret etmeden asla dönmem.

Ona ne borçlusunuz?

Her şeyi ona borçluyum. Üniversiteden sonra iki sene kadar Birleşmiş Milletler görevlisi olarak Kongo'da çalıştım. Döndükten sonra beni yanına çağırdı. Afrika'daki bağımsızlık mücadelelerini tanımadığı için beni soru yağmuruna tuttu. Sonunda da bunları mutlaka yazmalısın dedi. Hayatımdaki ilk makaleyi ben o zaman yazdım.

Jean Ziegler

Che Guevara

Başka?

Makaleyi bitirince düzeltmeleri Simon de Beauvoir yaptı. Titiz bir kadındı. Dergiye göndermeden önce adımın üstünü çizdi, yerine Jean yazdı. "Hans bir isim değil" dedi. Fakat en önemlisi de Kongo'dan sonra Sartre entelektüel düzeyde benimle çok uğraştı. Oraya öncü bir süvari olarak yollanmıştım. Ama Afrika gerçeğiyle yüz yüze geldim. Siyahların siyahları nasıl boğzladığını gördüm. Avrupalıların en zor koşullarda bir cüzzam istasyonunu nasıl ayakta tutmaya çalıştıklarını gördüm. Kafam allak bullak oldu. Baba yadigarı Kalvinizm'den de tövbe edip dönünce, toplumla münasebetim bozuldu. İşte o an, Sartre'in varoluşçuluğunun beni kurtardığı andır. Anladım ki, insan ne yapıyorsa odur, başka bir şey değil.

Her şeye yeniden mi başladınız?

İsviçre'ye döndüm ve kendimi çalışmaya verdim. Cenevre'de yeni kurulmuş olan Afrika Enstitüsü'nde bir iş buldum. Önce hukuk doktorası yaptım, ondan sonra sosyolojide doçent oldum. Ondandan sonra ara verip uluslararası bir çalışma tuğayı ile birlikte, şeker tarlalarında çalışmak üzere Küba'ya gittim.

Che Guevara'yı orada tanıdınız.

Kübalı devrimciler düzenli olarak benim kaldığım otelin mutfağında buluşuyorlardı. Che o zaman Sanayi Bakanı'ydı. Uluslararası Şeker Konferansı için Cenevre'ye gitmeyi planlıyordu. Tabii o zaman İsviçre'de elçilikleri yoktu. Önce bana arabam olup olmadığını sordular. Küçük siyah bir Morris'im var dedim. Ondandan sonra 12 gün Che'ye şoförlük yapıp yapmayacağımı sordular.

Kabul ettiniz mi?

Sözü mü olur! Onu Cenevre istasyonundan aldım. Her gün otelden alıp konferansa götürüyordum. Akşam davetlerinde de ona eşlik ediyordum. Pazar günü de Cha-

monix'de beraber gezinti yaptık. Deri ceketinin içinde alındaki yıldızlı şapkasıyla Che, bana İsviçre'de başka bir gezegenden gelmiş birisi gibi geldi. Utangaç ve alaycı bir havası vardı. Ama otoritesi de hemen fark ediliyordu.

Onunla çok konuştunuz mu?

Çok konuşmaya çalıştım. Sık sık kumandan deyip söze girmek istiyordum. Ama hepsi ona sıkıcı geliyordu. O zaman ortalıkta bir söylenti dolaşıyordu. Che Afrika'ya gidecek ve orada savaşacak diyorlardı. Kaldığının son akşamı bütün cesaretimi toplayıp, kumandan, ben de sizinle gitmek istiyorum dedim.

Yani silaha sarılmak istediniz?

Elbette!

Peki Che Guevara ne cevap verdi?

O sırada otelin penceresinden dışarıya bakıyorduk. Otel de Cenevre'ye yukardan bakan bir tepenin üzerindeydi. Aşağıda şehir ortasında, üzerinde banka ve şirket reklamları olan ışıklı tabelaları gösterdi. "Sevgili dostum" dedi, "sen burada doğdun, senin yerin burası. Canavarın başı da burada, burada mücadele etmelisin." Öyle kalakaldım, kendimi derin bir hakarete uğramış gibi hissettim. Ama beni olduğum gibi tanıdı: Silaha tamamen yabancı 25 yaşında bir küçük burjuva. Bir gerilla savaşı herhalde benim sonum olurdu.

Peki bugün de şiddete başvurur musunuz?

Duruma bağlı. Che Guevara bir defasında şöyle söylemişti: Bir devrimci, silahlı bir öğretmenden başka bir şey değildir. Sana söz hakkı tanınmıyorsa ne yapacaksın, mücadeleye atılmak zorundasın. Stauffenberg Hitler'i öldürmeye kalktığında haklıydı. Ama Baader-Mainhoff'lar yanıldılar. Tabii beni yanlış anlamamalısınız, ben böyle diyorum ama gerçekte iş başa düştüğünde o cesareti gösterebilir miyim, onu bilmiyorum.

Sayın Ziegler, bir devrimci, vakarıyla yaşlanabilir mi?

Yaşlanmak ne demek? Hiç anlamadığım bir kelime. İnsanın hücre yapısı daha yavaş yenileniyor, cinsel davranışlar değişime uğruyor, bir de ben daha yavaş kayak yapıyorum. Hepsi bu! Fransız sosyolog Levi-Strauss'u tanır mısınız? 100'ün üzerinde yaşadı ve en güzel eserlerini 80'inden sonra yazdı.

Yani en iyi zamanım önümde diyorsunuz.

Teşekkür ederim yoldaş. Ama ben her gün sabah akşam benim eserlerim benim eserlerim diyen bir insan değilim. Mutlu bir insanım. Her gün benim için başka bir harikadır. Her gün başka bir mücadele günüdür. Nokta.

Siz 20 kitap yazdınız, ama bir değerlendirme yapmak gerekirse, o kadar da fazla bir etkiniz olmadı.

Bertolt Brecht'e hayatının sonunda sormuşlar: Bütün bu yaptıklarınız neye yaradı? Bu kadar tiyatro oyunu, bu kadar yazı, bu kadar sürgünle boğuşmanın ne faydası oldu? Brecht biraz düşünmüş ve şöyle cevap vermiş: Bizsiz her şeyi daha kolay elde edeceklerdi.

Hayatınızın en büyük yanılgısı ne oldu?

Sanırım Kamboçya. Önce en radikal cinsinden bir devrim ama arkasından en yalın haliyle kanlı bir cürüm. Ben, Pol Pot ve arkadaşlarına inanmıştım. Ben Paris'teyken onlar da ordaydı. Entelektüel ve teorisyen insanlardı.

Peki hayatınızda ümitsizliğe kapıldığınız anlar oldu mu?

Hayır, beni ümitsizliğe sadece kadınlar sürüklemiştir. Brezilya'da, Moskova'da. Aylarca yemek yiyemediğim, günlerce uyku uyuyamadığım zamanlar oldu. Kara seveda, dünyanın en tehlikeli hastalıklarından birisidir.

Hülyalı yüreklerin mütevazî elçisi

Birtan Güven

Devrimcilik sadece siyasal bir duruş değildir. Bu siyasal duruşun bir öncesi ve dayandığı bir düşünce zemini var. Devrimcilik her şeyden önce felsefi bir duruştur. Daha doğru bir ifadeyle, hayata karşı bir duruştur ve hayatı sorgulamakla başlar.

Elbette kolay bir iş değildir. Cesaret ve kapasite gerektirir. Hayatın otoritelerine başkaldırabilmek gerekir. Bu otoriteler, kimi zaman din ve inanç kılığındadır. Kimi zaman töre ve gelenek biçimindedir. Kimi zaman kurulu düzen olarak karşınıza çıkarlar. Genel olarak da topluma emzirilmiş değerler sistemi olarak dört bir yandan sizi kuşatırlar.

Devrimcilik evvela çeşitli kılıklara bürünmüş, yıllar içinde beyinlerde taht kurmuş bu otoriteleri alaşağı etmekle başlar. Sarsılmaz zannedilen o otoriteleri yere indirmek, insana muazzam bir özgürlük duygusu verir. Zihninizi karartan toz bulutlarından kurtulursunuz. Bütün korkularınızdan arınırsınız. Ölüme bile eyvallah etmezsiniz. Kendinizi engin bir okyanusta kendi benliğinizle baş başa bulursunuz. O derya deniz içinde tek bir ses duyarsınız. Sadece

ona kulak verirsiniz. Hangi yöne giderseniz gidin, o ses pusulanız olur.

O pusulanın adı vicdandır. Ve onu her şeyin üstünde tuttuğunuz andan itibaren, adınız ne olursa olsun; sıfatınız devrimci- dir. Devrimci, vicdanının üstünde otorite tanımayan insanın adıdır. Yani devrimcilik en başta bir vicdan işidir. Vicdanını dinleme işidir.

Devrimcilik yoluna böyle çıkarsınız.

Peki sonra? O yolu sonuna kadar yürü- mek için vicdanınıza yüreğinizin eşlik et- mesi gerekir. İnsanlık vicdanına eşlik ede- cek yürek de boş olamaz. Aşkla dolu ol- ması gerekir. Çünkü aşk, insanın en büyük enerji kaynağıdır, bitmez tükenmez bir yürek iksiridir. En olmaz zorlukları onunla aşarsınız.

Dolayısıyla devrimcilik, hülyalı insanların işidir. En uzak cennetleri fethetmek için, en yakın cehennemlere tereddütsüz atlayan, aşktan gözü kararmış insanların işidir.

Onlar kimi zaman yara bere içinde geri dönerler. Kimi zaman o alevlerin içinde yanıp kaybolurlar. Ama yüreklerini orta yerde koymazlar. Sessizce yıldızlara emanet bırakırlar. Çünkü o yüreklere cennetin bütün renkleri nakşolmuştur.

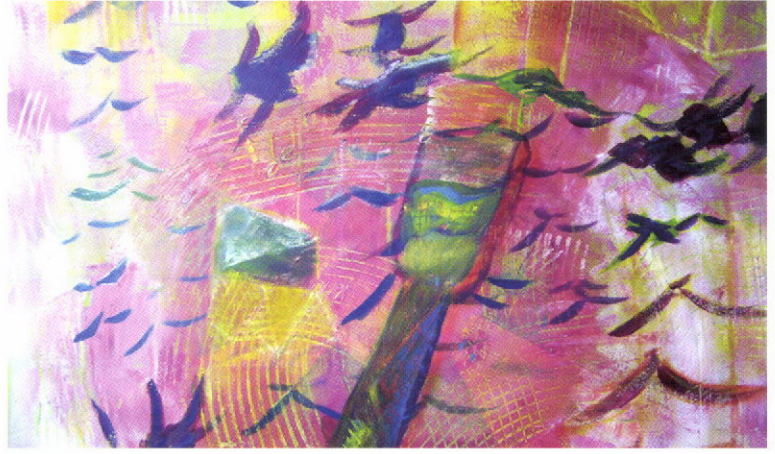
Nerden geldim buraya?

Birtan Güven'in resimlerini seyrederken, kendimi bir an için, yıldızlara emanet edil- miş yüreklerin arasında buldum. Kendimi o yüreklerin içindeki renk cümbüşüne ka- pılmış buldum. O renklerdeki gizli kodları çözmeye çalışırken ben kayboldum.

Birtan Güven, resimlerine devrimci yüre- ğinin renklerini kazımış. Sadece renklerini değil, yüreğinin ritmini de yedirmiş.

Birtan Güven; zindanların, işkencelerin yıkamadığı küçücük bedenini, en son 1996 yılında açlığa yatırmıştı. 67 günlük sakın bir yolculuktan sonra tam ölüm kuyusuna düşmek üzereyken arkadaşlarının müda- halesiyle hayata geri dönmüştü. İsviçre'de yıllar süren çok yönlü özel bir tedaviden sonra bile incecik bedeni hasarlarla dolu.

Ama resimler? Resimlerdeki renkler? O renklerin yarattığı ritim? Onlar, tıpkı yola çıktığı günkü gibi. Temiz, duru ve berrak. Hülyalı ve masalımsı. Güven ve huzur çağ- rıştırıyor. Bir zamanlar yüreğini azık edip yola çıkanların ilk günlerini görmek; o gün- lerin renklerini, o sesleri, o coşkuları, o duygu ırmaklarını bir an yaşamak istiyor- sanız, Birtan Güven'in resimlerini görmeli- siniz. Her renkte, her ayrıntıda o günlere ait sayısız ipucu var.

Her erkeğin ölümü babasının ölümü ile başlar

Her ilişki özeldir. Her ilişkinin mayası farklıdır. Ama baba ve oğul ilişkisi bambaşkadır. Aynı düzlemde eşit bir ilişki değil; birbirini tamamlayan, biri diğerine tıpatıp denk düşen bir ilişkidir. Kendisini diğerinde aynısıyla bulan bir ilişkidir. Bu nedenle de dokusu farklı, gelişimi dinamik ve zamanla derinlik kazanan bir ilişkidir.

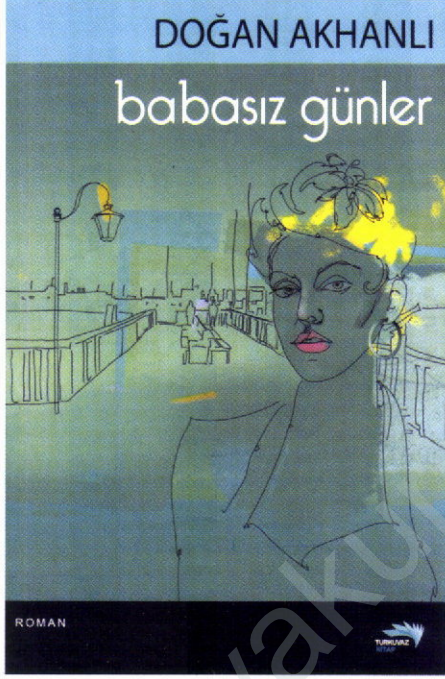
Her erkeğin ilk masal kahramanı kendi babasıdır. En güçlü erkek babadır. En bilgili insan babadır. En büyük filozof babadır. Yol gösteren odur. Fırtınalardan, felaketlerden koruyan odur. Zorda kalınca sığınacak en güvenli liman odur.

Hiçkimse onun yerini tutamaz. Ne yaparsanız yapın, onu aşamazsınız. Ondan uzaklaştıkça ona yakın durursunuz. Ona ne kadar yaklaşırsanız yaklaşın, o sizden bir adım daha öndedir. Ne yaşarsanız yaşayın, ne kadar gelişirseniz gelişin, en nihayetinde ona benzersiniz. Ne kadar büyürseniz büyüyün, görürsünüz ki onun sadece kopyasısınız. O hep sizden daha önde ve hep başınızdaki daha yukardadır.

Onun için kaç yaşında olursanız olun, babanız öldüğünde, bu dünyanın en kimse-siz, en yetim çocuğu siz olursunuz.

Romanın kahramanı Mehmet Nazım, matematik profesörü babası ile arasında geçen o dehşetli diyalogu anlattığında hepimiz çok etkilenmiştik. Arkasında yatan nedenleri iyi biliyorduk. Hangi badirelerden geçerek bugünlere geldiğinin en yakın tanığıydık.

Evet, çok etkilenmiştik. Hayatı sorgulayan, sadece sorgulamakla kalmayıp, hayatlarını ve ilişkilerini değiştiren bir diyalogdu. O konuşmadan sonra, dünya çapında popüleritesi olan, dünyanın kafa yorduğu matematik problemleri üreten, matematikle mutlu olan o parlak bilimadami, önce hayata ve sonra da matematiğe küsmüştü. Uzun zaman problem üretermez hale gelmişti. Sorusuna karşılık oğlundan aldığı cevap, onu tarifsiz derecede yaralamış ve derin bir mutsuzluğun içine atmıştı.

Evet, müthiş bir hikayeydi. Ama bundan bir roman yazılabileceğini hiçbirimiz aklımızın ucundan dahi geçirmemiştik.

Ta ki Doğan Akhanlı'nın kitabını görmeye kadar. Doğan Akhanlı hikayeyi duymaz kaleme sarılmış ve babanın acısına eşlik eden bir roman yazmıştı. Adını da Babasız Günler koymuştu.

Baba-oğul ilişkisinin kitabını yazan Doğan Akhanlı, babasının hasta olduğunu öğrenince, yirmi yılı aşkın bir zaman uzak kaldığı topraklara geri dönmek ve babasının son günlerinde onunla birlikte olmak istedi. Bir baba için, dünya gözüyle, son bir kez oğlunu görmekten daha mutluluk verici ne olabilirdi ki?

Ne yazık ki, Doğan'ı bu yoldan alıkoydular ve üstüne üstlük cezaevine attılar. Neyse ki yalnız değildi. Başta Köln olmak üzere tüm Almanya'da bütün dostları ayağa kalktılar.

Demokratik kamuoyunun baskısı etkili oldu ve onu serbest bıraktılar. Ancak Doğan Akhanlı serbest kalışına sevinemedi. Cezaevinden çıkmadan kısa süre önce babası ölüme yenik düştü.

Yani bütün çabalarına ve arkasındaki güçlü kamuoyu desteğine rağmen, o da yüzlerce, binlerce 12 Eylül mağduru gibi babasına ulaşamadı. Babasını son yolculuğuna uğurlayamadı. Aynı acıyı, aynı işkencesi yaşamak zorunda kaldı.

Bu acının içindeki tek teselli, bu zulmün Doğan Akhanlı ile birlikte kamuoyuna mal edilmiş olmasıdır. Yıllara yayılmış bir 12 Eylül işkencesinin farkına varılmasıdır.

Oğullarından uzakta, ölüm yoluna yalnız çıkan tüm babaları, iki edebiyat ustasının sözleriyle anıyoruz.

F. Ali Ünlübayır

Babam

(...)

Ama daha da çok sevdiğim ona yakın olmak, onun gövdesine dokunmak, onun çevresinde bulunmaktı. Lisede, hatta üniversitenin ilk yıllarında hayatımın en kasvetli, "bunalımlı" zamanlarını yaşarken, eve gelip bir şeyler anlatmasını, annemle beni neşelendirmesini kendime rağmen isterdim. Küçük çocukken onun kucağına çıkmayı, benzersiz kokusunu koklamayı, ona dokunmayı çok severdim. Çok küçükken, Heybeliada'da bana yüzme öğretişini hatırlıyorum: Suyun dibine telaş ve korkuyla baktarken, beni birden tutunca, yalnızca nefes aldığım için değil, onun gövdesine sınımsız sarıldığım için de mutlu olur, bir daha batmamak için "baba, beni bırakma!" diye bağırdım.

Ama o bizi bırakırdı. Uzaklara, başka ülkelere, başka yerlere, bilmediğimiz köşelere giderdi. Divana uzanarak kitap okurken, bazen gözlerini sayfadan uzaklaştırır, bir şeyler düşünmeye, hayal etmeye başlardı. O zaman babam diye tanıdığım insanın içinde, benim ulaşamadığım bambaşka bir dünya daha olduğunu hisseder, bir başka hayatı düşlemekte olduğunu tahmin eder, tedirgin olurum. "Boşa sıkılmış bir kurşun gibi hissediyordum kendimi," derdi bazen. Nedense bu söze kızardım. Başka pek çok şeyine kızarmıştım. Kim haklı bilmiyorum. Belki ben de başka yerlere kaçmak istiyordum artık. Gene de teybe Brahms'ın Birinci Senfonisi'ni koyup, hayali bir orkestrayı elindeki hayali çubukla tutkuyla yönetmesini seyretmeyi severdim çok. Bütün hayatını mutlulukla, kimi zaman çocuk saflığıyla, kimi zaman çok zekice, eğlenerek, dertlenmeden yaşadıktan sonra, bütün bu eğlenceden eğlencenin kendisi dışında pek bir anlam çıkmamasının kabahatini yükleyecek birilerini araması sınıra dokunurdu. Yirmi yaşlarımda "aman onun gibi olmayayım," dediğim zamanlar da oldu. Hayatta onun kadar mutlu, rahat, tasasız ve güzel olmadığım için huzursuz olduğumu da hissedirdim bazen.

Çok sonra bütün bunlar arkada kaldı ve beni hiçbir zaman ezmeyen, hiç kırmayan uçucu babama duyduğum kıskançlık ile öfke, yavaş yavaş aramızdaki kaçınılmaz benzerliğe tevekkül ile boyun eğişe dönüştü. Artık bir aptal kendi kendime aşağılarken, lokantada garsona itiraz ederken, üst dudağımın derisiyle oynarken, bazı kitapları bitirmeden bir köşeye atarken, kızımı öperken, cebimden para çıkarırken, şakacı ve mutlu bir tavırla birileriyle selamlaşırken, kendimi onu taklit ederken yakalıyorum. Elimin, kolumun, bileklerimin ya da sırtımdaki benim onunkine benzemesi değil bu. Beni korkutan, ürperten ve çocukluğumdaki ona benzeme özlemini hatırlatan bir şey: Her erkeğin ölümü babasının ölümüyle başlar.

Orhan Pamuk

Hayatta ben en çok Babamı sevdim

Ben hayatta en çok babamı sevdim
Karaçalılar gibi yerden bitme bir çocuk
Çarpık bacaklarıyla -ha düştü ha düşecek
Nasil koşarsa ardından bir devin

O çapkın babamı ben öyle sevdim
Bilmezdi ki oturduğumuz semti
Geldi mi de gidici - hep, hep acele işi
Çağın en güzel gözlü maarif müfettişi
Atlardan bakardım nereye gitti
Öyle öyle ezber ettim gurbeti

Sevinçten uçardım hasta oldum mu,
Kırkı geçerse ateş, çağırılar İstanbul'a
Bi helallaşmak ister elbet, diğ'mi oğluyula!
Tifoyken başardım bu aşk oy'nunu,
Ohh dedim, göğsüne gömdüm burnumu,

En son teftişine çıkana değil
Koştururken ardından o uçmaktaki devin,
Daha başka tür aşklar, geniş sevdalar için
Açıldı nefesim, fikrim, canevim
Hayatta ben en çok babamı sevdim.

Can Yücel

Muhtar Kadın Hatice Hortoğlu

Hatice Hortoğlu uzun yıllar Gaziantep'te vergi dairesinde çalıştı. Memurluk yaptı. Çok insana göre memurluk gayet güzel bir iştir. Niye? Çünkü çalıştığın saat belli, istirahat edeceğin zaman bellidir. Bir kere sabah akşam koşturmak mecburiyetinde değilsin. İş çıkaracağım diye kendini yormak zorunda değilsin. Yarın kaygısı ile eve gitmek durumunda değilsin. Mesai bitti mi, zaman tümüyle senindir. İster eve gider ayaklarını uzatırsın, ister bir arkadaşınla oturur yarenlik edersin. Keyif senin, zevk senindir. Tatil de işin fıstıklı-lokumlu hediyesidir.

Ancak Hatice Hortoğlu, hiçbir zaman eve gidip ayaklarını uzatan bir memur olmadı. Daha doğrusu olamadı. Hep mesai dışı işleri oldu. İkisini birlikte yürütmek zorunda kaldı. Niye? Çünkü derdi olan, sorunu olan ona koşuyordu.

Birisinin bürokrasiye takılan bir işi mi var? Adres belliydi. Birisinin birisiyle bir sorunu mu var? Adres belliydi. Hiç kimseyi reddedemezdi. Hortoğlu gibi tanınmış büyük bir aileden, bizim Tilkiler (Riwan) olarak adlandırdığımız bir köyler toplulu-

ğunun içinden geliyordu. Geniş bir çevreleri vardı. İnsanlara yardım etmek, zorda kalan birisinin elinden tutmak kültürümüzün gereği değil miydi?

Elbette bir yolunu bulup bu sıkıntıdan kaçmak mümkündü. Ama insanlar için birşey yapmak, onun da hoşuna gidiyordu. Hem bir öncü sayılırdı. Çok kadının okuma yazma bilmediği bir coğrafyada, lise mezunu olmuştu. Aydın, cesur ve güçlü bir kadındı. Bilgisini ve becerisini kendi insanları için kullanmayıp da ne yapacaktı? Kendi toplumuna karşı derin bir sorumluluk duygusu içindeydi. Gerilikle mücadele etmek, insanları ileriye taşıyacak işler yapmak ona haz veriyordu.

Bu bilgidен sonra şimdi ilk cümlemizi şöyle düzeltebiliriz: Hatice Hortoğlu uzun yıllar vergi dairesinde memur ve Gaziantep'te gönüllü sosyal hizmet uzmanı olarak çalıştı.

Tabii günü gelince memurluktan emekli olabiliyorsunuz. Ama gönüllü işlerden emekli olamıyorsunuz. Hatice Hortoğlu için de aynısı oldu. Vergi dairesinden emekli olunca, sosyal hizmet alanındaki işleri daha

da artmaya başladı. O da buna resmi bir sıfat kazandırmak istedi. Gitti Cumhuriyet Halk Partisine üye oldu. Bilgili, becerikli, insanlarla ilişkileri son derece iyi, halkın nabzını tutabilen ve en önemlisi sokağın dilini iyi bilen bir insandı. Hemen kadın kolları başkanı oldu. Arkasından il yönetim kuruluna seçildi.

Ancak sadece teşkilata bağlanıp kalmak, onun için yeterli değildi. Halkın içinde olmalıydı. Günlük hayatın içine girmeliydi.

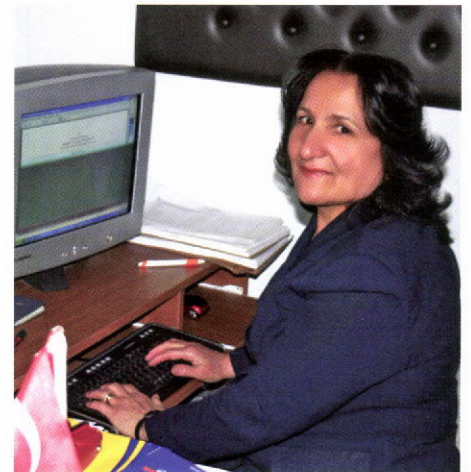
2009 seçimlerinde Güneykent mahallesinde muhtar adayı oldu. Mahalle dediğimize bakmayın tabii, bizim Pazarcık'tan daha büyük bir nüfustan sözediyoruz. Yaklaşık 34 bin sakini ve 14 bin seçmeni olan bir yerden bahsediyoruz. Üniversitesi olan, önemli oranda öğrencilerin ve aydınların oturduğu, gelişmiş ve modern bir şehir parçasından bahsediyoruz.

Propaganda çalışmasını doğrudan kendisi üstlendi. Hangi kapıya gittiyse coşku ile karşılandı. Herkese güven telkin etti. İşini kadın titizliğiyle yapacağı izlenimi verdi. Cesareti ve birikimi büyük bir sempati ile karşılandı. Büyük çoğunluk tarafından kabul gördü. Partisine karşı olanlar bile ona destek oldular: Sonuç: Yüzde 80'i aşan bir oy oranıyla muhtar seçildi.

Seçim çalışmalarının neye mal olduğunu iyi bilenler, insanları kazanmanın zorluğunu yaşamış olanlar, şimdi ona takılmadan edemiyorlar: Vallahi beleşten muhtar oldun ha!

Hatice Hortoğlu'nun muhtarlık makamı, resmi bir daire olmaktan çok, bir mahalle derneği. İnsanların buluşup çay içtiği, konuşup tartıştığı bir mekan.

Hatice Hortoğlu bugün Gaziatep'teki ve belki de Güneydoğudaki tek kadın muhtar. Bu, hem kadınların içinde bulunduğu acıklı durumu gösteriyor, hem de bir kadının ne kadar büyük bir başarıya imza atabildi-

ğini ifade ediyor. Dahası, fırsat ve olanak tanındığında, kadınların nelere kadir olduklarını, hayranlık uyandıran bir örnekle ortaya koyuyor.

Muhtar kadın tabiri, eskiden güçlü ama sert ve başa çıkılmaz kadınlar için kullanılırdı. Çünkü muhtarlık bir iktidar makamıydı. İktidara sahip olmak için erkek olmak gerekirdi. Kadınsanız bile, kadın kılığına girmiş bir erkek olmanız ve erkek gibi davranmanız gerekirdi.

Hatice Hortoğlu şimdi bu yargıyı tümüyle boşa çıkarıyor. O, muhtarlığı bir iktidar aracı olarak değil, bir hizmet ve diyalog makamı olarak kullanıyor. Erkeğin kaba kuvvetiyle değil, kadının kuşatıcı nezaketiyle hareket ediyor. Erkeğin sert gücünü değil, moda deyimle soft-power denen kadının yumuşak gücünü kullanarak, siyasetin kalıplarını değiştiriyor. Kadınlar adına güzel ve başarılı bir örnek oluşturuyor.

Bundan olsa gerek, sanat ve kültüre de içten bir yakınlığı var. Özellikle şiir okumaktan hoşlanıyor. Bir Nazım Hikmet hayranı.

Pazarcıklılar Hatice Hortoğlu ile haklı olarak gurur duyuyorlar. Bu gurur ve sevinci biz de paylaşıyoruz ve en sevdiği şiiri onun adına tüm kadınlara armağan ediyoruz.

KADIN

Kimi der ki kadın
Uzun kış gecelerinde yatmak içindir.
Kimi der ki kadın
Yeşil bir harman yerinde
Dokuz zilli köçek gibi oynatmak içindir.
Kimi der ki ayalımdır
Boynumda taşıdığım vebalımdır.
Kimi der ki hamur yoğuran
Kimi der ki çocuk doğuran
Ne o, ne bu
Ne döşek, ne köçek
Ne ayal, ne vebal
O benim kollarım, bacaklarım, başımdır
Yavrum, annem, karım, kızkardeşim,
hayat arkadaşımıdır.

Nazım Hikmet

Lahmacunsuz Kalmayın...

GÜNEY LAHMACUN
Nihat Çelebi
Lagerstr. 11 - Halle F
20357 Hamburg
Telefon 040-49 00 990

Narlı Belediyesi'nden anlamlı girişim Kadın istihdamı projesi

Türkiye, gelişmişlik endekslerinde son sıralarda yer alıyor. Önemli bir gelişmişlik parametresi olarak kabul edilen kadın-erkek eşitliği, kadınların toplum ve iş hayatındaki rolü ve kadınların eğitim düzeyi bakımından tahminlerin ötesinde kötü bir noktada bulunuyor.

Tabii ki bunun çeşitli nedenleri var. Geleneksel yargılar, kültürel miras, ekonomik zorluklar, aile hayatının getirdiği zorunluluklar gibi pek çok nedenle, kadın geri planda kalıyor ve üretim sürecine giremiyor.

Oysa üretim sürecine katılmak, ekonomik getirisi ve aile bütçesine katkısı yanında, kadına özgürlük kazandırması itibarıyla demokratik ve sosyal bir işlev görüyor. Çalışmak, bu nedenle özellikle yoksul kadınların arzu ettiği bir şeydir.

Ne yazık ki isteyen her kadın çalışmak imkanına sahip olamamaktadır. Bilhassa eğitimsiz ve mesleksiz kadınlar için bu bir hayli zordur. Zira bugün özellikle sanayi alanında çalışmak, bilgi ve beceri gerektirmektedir. Dolayısıyla modern çalışma hayatına dahil olmanın yolu, meslek bilgisinden geçiyor.

Narlı belediyesi, bu noktadan hareketle önemli bir proje gerçekleştiriyor. Proje önemli kılan husus, birinci olarak bir kadın projesi olması; ikinci olarak bir meslek edindirme projesi olması.

Proje kapsamında 25-45 yaşları arasındaki 120 kadına tekstil alanında mesleki bilgi ve beceri kazandırılıyor.

İl düzeyinde 249 tekstil işletmesi var. Ağırlıklı olarak kadınların çalıştığı bir alan olan tekstil sektöründe önemli bir kalifiye işgücü açığı var. Bu durum dikkate alındığında projeyi sadece bir meslek edindirme çalışması olarak değil, aynı zamanda bir iş bulma girişimi olarak da görmek gerekir.

Bu amaçla proje yönetimi, tekstil işletmeleriyle yakın bir işbirliği yapıyor. Bu hem proje sonrasını hazırlamak hem de iş hayatının zorluklarını asgariye indirmek ve sağlıklı bir geçiş yapabilmek bakımından önem arz ediyor. Proje, Avrupa Birliği'nin hibe fonlarından finanse ediliyor ve İşkur'la işbirliği çerçevesinde gerçekleştiriliyor. Bu proje yeni yeni başka projelerin de yolunu açacak görünüyor.

Zıman

Hatice Kabukçu

Türkçe'de dil iki manada kullanılır. Birincisi önemli bir vücut organımız olarak ağızımızdaki dil manasındadır. İkincisi de konuştuğumuz lisan anlamındaki dildir.

Ağızımızdaki dil ile konuştuğumuz dili aynı kelime ile ifade etmek, hiç şüphesiz ikisi arasındaki bağlantıya vurgu yapmak bakımından özel bir anlam ifade etmektedir. Ağzında dili olmayan bir insan konuşamaz. Başka insanlarla iletişim kuramaz. Konuşmayan çekingen insanlar için kullanılan bir deyim olan **ağız var dili yok** ifadesi, bu durumu çok iyi izah eder. Tabii ki tersi de doğrudur. Bir insanın lisanını elinden alırsanız, ana dilini yasaklarsanız; bir çeşit ağızındaki dilini kesmiş olursunuz. Mesele bu kadar vahimdir.

Türkçe'den yola çıkarak aslında bunu en iyi Türklerin anlaması gerekir. Çünkü dil kelimesi başka lisanlara göre iki katlı bir anlama sahiptir. Ne var ki bugün yeryüzünde bunu en az Türkler anlamaktadırlar. Uzun yıllar Kürtçe'nin varlığını dahi inkar ettikten sonra, şimdi de bir anadil olarak tanınmasına yanaşmamaktadırlar.

Avrupa dillerindeki dil, birbirinden tamamen farklı kelimelerle ifade edilmektedir. İngilizce'de tongue ve language; Almanca'da Zunge ve Sprache gibi. Kürtçe'de ise aynı kelime, belki de tarihin ve kaderin bir cilvesi olarak, üç ayrı anlama sahiptir: Zıman. Zıman hem ağızdaki dildir, hem konuşulan lisandır ve hem de anahtar anlamındadır. Yani dil üç katlı bir anlama sahiptir. Bu üç ayrı anlamı aynı kelimeye yüklemek, herhalde üçü arasındaki ilişkiye vurgu yapmak manasındadır. Buna göre bir insanın ana dilini elinden almakla sadece ağızındaki diline kelepçe vurmakla kalmıyorsanız, aynı zamanda evinin anahtarını elinden almış oluyorsunuz. Yani bugün Kürtlere reva görülen durum, tek kelime üzerinden ancak bu kadar açık ve manidar ifade

edilebilir. Zıman, yani dil kelimesi; Kürtler için bu kadar hayattır. Meşhur tekerleme ile **to be or not to be** manasındadır. Bir var olma sorundur.

Ben anaokulunda çalışıyorum. Dikkatimi çeken şey, Almanca bilmeyen yabancı çocuklara her zaman Almanca konuşmaları için hatırlatma yapılması. Daha çabuk Almanca öğrenmeleri için anadillerinde konuşmaları engelleniyor.

Bunun üzerine çok düşündüm. Almanya kendi dilini başkasına öğretmek için integration yasası çıkardı. Bunu takdir de ediyorum. Peki biz kendi dilimizi kendi çocuklarımıza öğretmek için ne kadar çaba sarf ediyoruz? Ne yazık ki çok az. Çocuklarımız anadillerine o kadar uzaklar ki, neredeyse dedeleri ve neneleriyle artık iletişim kuramaz haldeler. Onlar öyle de, biz daha mı iyi durumdayız? Biz de kendi anadilimizde sohbet ede-

miyoruz. Çünkü bir noktadan sonra biz de tıkanıyoruz. Hemen Türkçe'yi tercih ediyoruz.

İnsanlar para verip dil kurslarına giderken, biz bizde var olan anadilimizi öğretemiyoruz.

Yazımı **Yılmaz Güney**'in bir şiiriyle kapatmak istiyorum:

Bir Şarkı Söyle

Bana kendi dilinden bir şarkı söyle
Kimin adına olursa olsun
Yeter ki çığlığın senin olsun
Sesine dökülsün isyanın
Sesin sel olsun bağırсын
Bana bir şey söyle
Ama kendi dilinden olsun
Belki anlamam dediğini
Ama senin dilinden olsun.

Yılmaz Güney

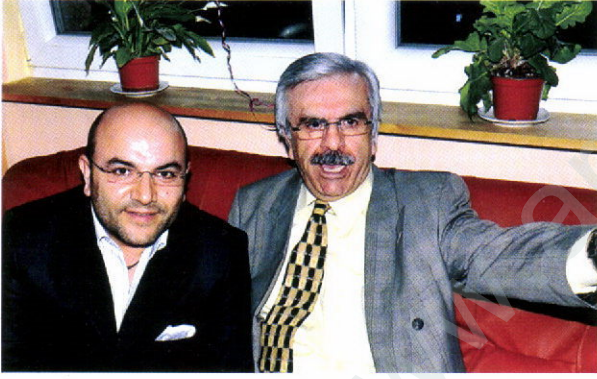
Posta ile gelenler...

Gül tükendi Ben tükendim

Ben Pazarcık Kültür Merkezi Başkanı Halil İvecan. Size dernek çalışmalarımız hakkında bilgi vermek istiyorum. Bunu dergide de yayınlarsanız memnun olurum.

Biz geçmiş dönemde çok güzel bir çalışmaya imza attık. Elif Ana Kültür Gecesi yaptık. Siz de biliyorsunuz ki, her millet kendi değerleriyle var olur. Elif Ana da bizim önemli bir değerimizdir. Biz ona sahip çıktık. Dolayısıyla kendi değerlerimize sahip çıktık ve kendi kültürümüze sahip çıktık.

Elif Ana için bugüne kadar hiç bu kadar büyük bir kültürel etkinlik olmamıştı. Bu etkinlikle hem Elif Ana'yı andık hem de

onun şahsında kendi inancımızı ve kendi felsefemizi tanıttık. Hem memlekette ve hem de burada 10 bin tane el ilanı dağıttık. Ve bu el ilanımız çok beğenildi. Bunu ben şahsen çok insandan duydum. Ayrıca güzel bir afiş yaptık. Yine Elif Ana adına 2011 senesi için bir takvim yaptık. Elif Ana bütün sene boyunca evimizin duvarında bizimle olsun istedik.

Gecemiz de çok güzel oldu. Tabii bu güzellik hepimizin ortak emeğiyle oldu. Belediye başkanlarımız Kamil Dalkara ve Metin Ergücen taa memleketten kalkıp buraya geldiler. Bize önemli mesajlar verdiler. Aziz Yüzer, Mustafa Kızıldere, Ali Atas, Hakan Gülçubuk ve Hasan Gülşen başta olmak üzere çok sayıda işadamız değerli maddi katkılarda bulundular. Sa-

natçılarımızın hepsi tek kuruş para almadan sahneye çıktılar. Kimi arkadaşlar bilet sattılar, kimi arkadaşlar yemek pişirdiler, kimi arkadaşlar satış yaptılar. Hepsini de can gönülden yaptılar. Onun için ortaya büyük bir güzellik çıktı. Güzel bir hava oluştu. Gelenler memnun kaldılar. Emek verenler mutlu bir şekilde ayrıldılar. Tahmin ettiğimiz rakamın üstünde bir katılım oldu. Tabii ki bu güzellik bize de güç verdi, moral verdi.

Belediye başkanlarımızdan iş adamlarımıza, sanatçılarımızdan geceye katılanlara kadar emeği geçen herkese ben de can gönülden teşekkür ediyorum. Pazarcıklı olmayan ama Pazarcıklıların seven çok sayıda dostumuz da gecede vardı. Onlara da hem teşekkür ediyorum hem de bizi onurlandırdıkları için hürmetlerimi sunuyorum.

Yine gecenin dışında 29 Ocak 2011 tarihinde bir panel düzenledik. Konumuz Maraş Katliamı, Alevilik ve Demokratik Mücadele idi. Konuşmacılarımız ise Hüseyin Narlı, Mustafa Deprem ve Cumhuriyet Halk Partisi Kahramanmaraş milletvekili Durdu Özpolat idi. Rahat ve sıcak bir atmosferde hem geçmiş ve hem de geleceğe ilişkin önerileri tartıştık. Verimli ve yol gösterici bir fikir alışverişi oldu. Bunu bir program şeklinde sürdüreceğiz. Bundan sonra her ayın son Cuma günü saat 19.00'da bir araya geleceğiz. Hem bir konu üzerinde konuşup tartışacağız hem de bazen müzikli sohbet-muhabet akşamları yapacağız.

Müsaadenizle başka bir konuya da değinmek istiyorum. Bu vesileyle büyük bir acımızı dile getirmek istiyorum. Kıvırcık Ali'nin zamansız ölümü gerçekten bizi çok üzdü. Hepimizi derinden sarstı. Televizyonlar onun ölümünü Gül Tükendi diye verdiler. Hakikaten öyle oldu. Gül de tükendi, gönül bahçemiz de viran oldu. Bütün sevenlerinin başı sağ olsun. Onu unutmayacağız. İnşallah onu da anacağımız etkinlikler yapacağız. Benim şahsi

Hacı Ana 100 yaşında

Herkesin Hacı Zinki olarak bildiği Hacı Ana, 1911 yılında eski adıyla Zeynepuşağı, yeni adıyla Küpeliköz köyünde doğmuştu. Genç yaşta, 20'li yıllarının ortalarında ermişler kervanına katılmıştı. Onun ermişlik hali ömür boyu devam etti. O bir umut kapısıydı. İnsanlar, içinden çıkamadıkları bir sorunla karşı karşıya kaldıklarında ona koşarlardı. Kimi zaman insanları çaresizlikten o çıkarırdı. Dara düşen onun yanında teselli bulurdu. Herkesçe sevilip sayılan ve tapılan bir insandı. O nedenle de evinden hiç misafir eksik olmazdı. Hacı Ana 18 Ağustos 2004 tarihinde hakkın rahmetine kavuştu. Yaşasaydı 100 yaşında olacaktı. Sevenleri olarak, o ölümsüz çınarı, doğumunun yüzüncü yılında bir kez daha hürmetle anıyoruz.

Yazan: Mehmet Biryar

olarak tek tesellim, bir araya geldiğimiz 2004 yılında kendisiyle çektiğim fotoğraf oldu. Onu sizinle de paylaşmak istedim.

Derginin bütün okuyucularına da selam ve hürmetlerimi sunuyorum. Herkese sağlık ve başarılar diliyorum.

Halil İvecan

Sözünüz medeni Beyniniz yobaz

Egoizimi yıkıp haykırmışlardı
Bunları bilmeden adam olunmaz
Yaprağı dalından almamışlardı
Bunları bilmeden yola gidilmez

Onlar genç beyindi halka sevgihaz
Sizden yalan dolan herşey düzenbaz
Sözünüz medeni beyniniz yobaz
Bunlar zalim namazları kılınmaz

Örümcek kafalı sözünü tanı
Onlar satılmadı döktünüz kanı
Sen bebektin ağın aldırıldı canı
Saltanatın nerde biter bilinmez

Senden önce niceleri denedi
Yeminlerle imzaladı senedi
Kulandılar kırık kaldı kanadı
Ağlaman nafile geri gelmez

Yemediler aç olana verdiler
Çamur çaylaklara beden serdiler
Direndiler haykırdılar gürdüler
Zalimsiniz bu isimler anılmaz

Dost salmanım uyan halklar kardeşdir
Tarih sayfaları der ki bunlar kalleştir
Yalan yemin eder herşey beleştir
Dünya döner durur tarih silinmez

Süleyman Kahraman

Gönderen: Tahir Doğan - Paris

Cangül Kanat - Paris

Aytunç Altay ve arkadaşları - Edirne

Hayri Karışık - Milyanlı

Ucube!

“İktidarların en büyük korkusu muhalefet değil, ciddiye alınmamak”

Gündüz Vassaf

Şilili yazar Eduardo Labarca yeni kitabının kapağındaki fotoğrafta Jorge Luis Borges'in mezarına işerken görülüyor. Yazar Eduardo Labarca mezara işemenin sanatsal bir eylem olduğunu savundu. Bu eylem edebiyat çevrelerinde ve Borges'in ülkesi Arjantin'de büyük öfke uyandırdı. Şöyle bir dipnot düşüp sonra da bir ölünün mezarına işemenin dayanılmaz hafifliğini tartışmak daha doğru olur kanımca. Borges, Şilili diktatör (bizdeki "netekim" paşanın muadili) Pinochet ile tanışıp görüşmüş ve onun hakkında olumlu sözler söylemişti. Labarca ise Pinochet'in diktatörlüğü döneminde Şili'den ayrılmak zorunda kalmıştı.

Bir tarafta 20. yüzyıl edebiyatının en önemli yazarlarından kabul edilen ve fakat dönemin diktatörüyle görüşmekten ve onun hakkında olumlu konuşmaktan kaçınmayan Borges, diğer tarafta aynı diktatörün zulmünden kaçmış Labarca. “Doğrusu dışavurumun herhangi bir sanatsal formu yoktur sonsuz bir manifesto gibidir ve her performansçı kendi yaptığı şeyi kendi tanımlar” der Goldberg, aslında Labarca'nın bu eylemini “Performans Sanatı” dahilinde değerlendirmek yanlış olmaz kanımca.

Nitekim Edward Said'in 2000 yılında Babel Fatma sınır kapısında İsrail'e attığı taşı da “Performans Sanatı” kategorisinde değerlendirebiliriz. Sembolik bir anlamı olan bu taş atma eylemi bir bakıma İsrail'i Calut (Filistinlilere yaptığı zulümden dolayı Hz. Davud tarafından sapan taşıyla öldürülen dev.) yapmıştır. Said'in bu performansı Amerika'da bulunan Yahudi lobisini ayağa kaldırmış ve “teröre destek” olmakla suçlanmış, yetmemiş Columbia Üniversitesi'ndeki görevinden alınması istenmişti. Buna mukabil Üniversite Akademik Başkanı Jonathan R.Cole, eleştirilere ve suçlamalara karşı öğrenci gazetesinde yazdığı yazısında “Öğretim görevlileri fikirlerini ifade etmelerinden, özel ya da kamusal ilişkilerinden dolayı cezalandırılmaz” diyerek bizlere ifade özgürlüğünün dokunulmazlığını bir kez daha hatırlatmıştı.

Labarca'nın bir ölünün mahremiyetini tahrip edişi ya da Said'in, soykırım mazlumiyeti üzerinden Filistinlilere yaptığı zulmü hoş görmemizi bekleyen İsrail'i taşı tutması, mevcut kabulleri ve önermeleri sorgulamamızı da sağlıyor ki, bu durum aynı zamanda sanatta biçime karşı durup, düşünceyi önceleyen “Performans Sanatı”nın özünü de oluşturmaktadır.

Her iki performansı gerçekleştirenlerin, entelektüel çevrelerce kabul görmüş kişiler olmaları yaptıkları eylemin egemen anlayışa bir meydan okuma olarak yorumlanmasını sağlıyor. Bu da gösteriyor ki Goldberg'in de belirtmiş olduğu gibi herhangi bir sanatsal formu olmayan “Performans Sanatı” icra eden kişinin mevcut sanat anlayışı ve egemen siyaset ile kurduğu ilişkiyle doğrudan alakalıdır. Sanatın avangart ve estetik dili ile siyasetin hoyrat dilini net bir şekilde ayıramadığımız taktirde 2005 yılında Orhan Pamuk'un kitaplarının toplatılarak imha edilmesi talimatını veren İsparta'nın Sütçüler kaymakamını ya da Kars'ta yapımı yarım kalan İnsanlık Anıtı, namı diğer Ucube'nin yıkılmasını zül olarak göremeyiz.

Kendisini ifade ederken disiplinler arası bir yaklaşım sergileyen güncel sanat'ın siyaseten hadım olması elbette ki beklene-

mez. Fakat sakat bir seçim barajından mütevellit oy gücünü milli irade olarak lanse edip hiçbir surette mutabakat arama gereği duymadığı halde demokrat olma iddiasında bulunan iktidarın sanata bakış açısı da elbette ki biat üzerindedir. Bu nedenledir ki muhalefetin güdüleştirildiği bir siyasi atmosferde iktidarın uzlaşmaz tavrı karşısında canhıraş durmaya çalışan biçare sanatçı ve düşünürler siyasetin militan dili ile marjinalleştirilerek çok rahat bir şekilde berhava edilmektedirler. Hatırlatmakta fayda var; Hasankeyf'in sular altında kalmasına, Ilısu barajına karşı çıkan popüler kültür ikonu Tarkan bile, muktedirlerin bölücülük suçlamasına maruz kalarak itibarsızlaştırılmaya çalışıldı.

Medyanın bütünüyle icazetsiz haber ilemediği, sivil toplum kuruluşlarının ve üniversite öğrencilerinin biber gazı ve copla tedipleştirildiği kısaca kendimizi ifade edebileceğimiz bütün zeminler bertaraf edildiğinde sanatımızı hapsedildiği galerilerden, alınıp satılarak burjuvaziye itibar vehmeden bir dekorasyon nesnesine dönüştürüldüğü salon duvarlarından koparıp sokağın diliyle buluşturmaya yani performans dönüştürüp muktedirlerin iktidarını itibarsızlaştırmanın vakti gelmiştir. Bu nedenledir ki “Unutma, belleğin bir parçasıdır, performans sanatı yalnızca seyircinin belleğinde varlığını sürdürür” diyen Germaner'e kulak vermenin tam zamanıdır. Yoksa ne Hrant'ı düştüğü yerden kaldıralabiliriz ne de atından düşen Hüseyin'e bir el verebiliriz.

En günahsız olanımız burnundan ilk kılı aldırın.

Ali Bozca

Şimdiki çocuklar harika

Özlem Buğday

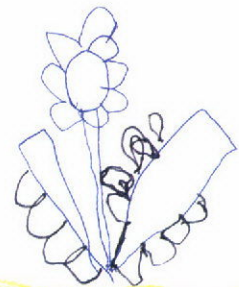
Asmin

Yeni bir sayıda, yeni bir yılda yine beraberiz. Yeni yılın ilk sayısında ilk resmimiz sevgili Asmin'e ait. Asmin'le daha önceki sayılarımızın birinde bir kez daha buluşmuştuk... En sevdiğim küçük ressamlarımızdan birisi Asmin. Oldukça yetenekli. Yaşına göre objeleri iyi kavramış. Tabii renkleri de... Asmin oldukça dikkatli ve özenli çiziyor. Resimdeki ata baktığınızda ne demek istediğimi hemen anlayacaksınız. En ufak detayları dahi bu kadar özenle yapması, onun dikkatini gösteriyor. Boyayı hiç taşırmadan yapması da bize Asmin'in resim sevgisini gösteriyor. Çünkü ancak resim yapmaktan zevk alan bir çocuk bu kadar sabırla boyayabilir. Atı tutan çocuk sanırım Asmin'in kendisi. Oldukça da mutlu görünüyor. Bu da beni çok mutlu ediyor. Umuyorum ki hep böyle mutlu olursun ve sevdiğin şeyleri yaparsın Asminciğim...

Sarya

İkinci resmimiz sevgili Sarya'ya ait. Kendimi çok şanslı hissediyorum. Çünkü resim yapmaktan belli ki Sarya da çok keyif alıyor. Bunun ötesinde Sarya'nın resminde dikkatimi en çok çeken şey, resmin iki yönünün olması. Sanırım Sarya sıradan şeyleri pek sevmiyor. Daha yaratıcı şeyleri seviyor. Bundan olsa gerek, aynı kağıdı hem dikey hem de yatay kullanmış. Faresine bayıldım. O kadar iyi benzetmiş ki, resmen hayran oldum. Bıyıklarına kadar ayrıntılı yapmış. Onun dışında büyük resimdeki sarı alan ile farenin altındaki alanın renginin aynı olması, bize bu resmin bir tane olduğunu gösterir. Yani Sarya bir resimden bıkip ikinciyeye geçmemiş, tam tersine resme bakanları şaşırtıp daha fazla dikkatini çekmek için resmin yönünü değiştirmiş. Yani sevgili Sarya resim yaparken bir de yaratıcı düşünmüş. Aferin sana cici kız. Böyle güzel ve değişik resimler yaptığın için. Bizleri daha da çok şaşırtmanı bekliyoruz Sevgili Sarya... Sevgiyle kal...

ÖZLEM

KUYUMCUSU - JUWELIER

Uğur Yiğitbaşı

Keupstr. 43, 51063 Köln

Tel.: 0221 61 37 70 - Fax: 0221 63 07 105